

mallorca socialista

III ÈPOCA • N° 63 • PRIMAVERA 1990 • PREU: 250 pts.

ÈTICA GILET, NO PUS

- **COMPORTAMENT ÈTIC DELS POLÍTICS**
 - **CABRERA, PARC NACIONAL**
 - **URBANITZACIONS I ECOLOGIA**
 - **ACTUACIONS INSTITUCIONALS**

mallorca socialista

Edita:

PSM-Esquerra Nacionalista

Coordinació:

Antoni Llompart, Mateu Morro, Antoni Llabrés, Cecili Buele

Col·laboradors:

Bartomeu Bennàssar, Frederic Melis, Margalida Estelrich, Andreu Galmés, Nanda Ramón, Antoni Sansó, Felip Munar, Miquel López, Roger Gotarredona, Tomeu Martí, Antoni Llompart, Antoni Marimon, Joan Antoni Salas, Sebastià Serra.

PSM-ESQUERRA NACIONALISTA

Carrer Navarra 5 A, 1^a, 1^a
07003 CIUTAT.
Tel. 721414 - 721626.
Fax. 71 69 33

Depòsit Legal:
P.M. 511/77

Imprimeix:
OMNI S.A.

MALLORCA SOCIALISTA
és una publicació oberta a les
opinions del nacionalisme
d'esquerra i progressista.
L'opinió de la publicació i del
PSM-EN només queda
exposada a l'editorial.

Portada:

Membres del Govern de la
C.A.I.B., del PP, amb En
Francisco Gilet Girart, misser,
com a Secretari del Consell de
Govern (voluntàriament absent
en alguna ocasió particularment
significativa).

SUMARI

PAÍS

- L'agricultura a les Illes Balears - Margalida Estelrich
- L'Urbanisme a Manacor - Andreu Galmés
- Es Carnatge: una zona verda - Antoni Llabrés
- Cabrera, Parc Nacional - Cecili Buele
- Reflexions sobre l'Estalella - Nanda Ramon Tous
- Antoni Sansó davant el Sr. Moll - Antoni Sansó
- N'hi ha que els agrada - Felip Munar
- Llocs de treball a la C.A.I.B. - Cecili Buele

SOCIETAT

- Comportament ètic dels polítics - Bartomeu Bennasar
- A Sevilla fan Congressos - Frederic Melis

MÓN

- Per l'autodeterminació
- Independència any 2020 - Antoni Llabrés
- Socialisme o barbàrie - Miquel López Crespí
- És encara un poc prest - Pierre Vilar
- Nicaragua - Felip Munar i Munar

JOVENTUT

- Associacionisme juvenil - Roger Gotarredona
- Nascuts per a viure - Mili-Pis
- Salutati: el cinisme dels renegats - JEN-PSM
- El poder de la imaginació - Tomeu Martí

CULTURA

- Campanya de normalització - Nanda Ramon/Maties Garcias
- Esquema de l'evolució del nacionalisme a Mallorca - Antoni Marimón
- Política social municipal - Joan Antoni Salas
- Antic Escorxador - Cecili Buele
- El Dia de les Illes Balears - Sebastià Serra
- El Patrimoni Cultural - Sebastià Serra

LLIBRES

- Notícies bibliogràfiques

PUBLICITAT

- Tacos

Expansió i triomf del capitalisme...?

Els darrers temps hi ha hagut canvis profunds en el nostre continent. Els règims totalitaris de l'est europeu han iniciat el seu pas cap a democràcies de caràcter occidental, empesos per les reformes que el grup dirigent de la URSS ha realitzat. I al costat d'aquesta onada democratitzadora —que ha palesat la debilitat real de la divisió europea en dos blocs— ha aparegut una altrarelaitat: la dels pobles sense estat, la de les nacions potejades per l'autoritarisme, inseparable de l'alliberament de les persones i els pobles.

Sembla que el món de les dictadures burocràtiques obre el pas a sistemes democràtics, en els quals el capitalisme hi està entrant acceleradament. Mentrestant els sectors més agressius del capital monopolista imposen la seva llei arreu del món, i els EUA «normalitzen» la situació en els punts més conflictius (Panamà, Nicaragua....). Pareix com si una època d'expansió capitalista es presentàs a l'horitzó, derrotat «l'imperi del mal».

Això contrasta amb la degradació de les condicions de vida de la majoria de la població del planeta, empesa a la fam i a la misèria, i amb la destrucció accelerada dels ecosistemes i el medi ambient. L'aparent triomf capitalista amaga un caramull de contradiccions explosives que amenacen el futur de l'espècie, i el futur de les relacions entre els pobles. El pretès fracàs del socia-

lisme no és més que el fracàs del capitalisme burocràtic creat per l'estalinisme. La humanitat necessita de profunds canvis, canvis racionalitzadors del sistema econòmic i social, solidaris, alliberadors i radicalment respectuosos envers la natura. Canvis socialistes i democràtics, en definitiva.

Europa té un important repte cap el seu futur. Europa que ha estat el bressol del moviment obrer, de les ideologies alliberadores, i de l'ecologisme de masses, té la responsabilitat i la possibilitat, construint la seva unitat, d'edificar un model social basat en la justícia, la igualtat i el respecte a la diversitat.

Motor actiu d'aquesta opció llibertària ha d'esser l'esquerra europea, superant els dogmatismes i els esquematismes, molt lligada als moviments socials de caràcter alternatiu i crític.

Però, en els països sotmesos i privats de sobirania, la funció transformadora de l'esquerra pacifista i ecologista és inseparable de la lluita per les llibertats nacionals, que dugui a la reformulació de les relacions entre els pobles europeus, basada en la més àmplia democràcia econòmica, social i política, i en la dissolució dels blocs militars.

Per això la consolidació d'una esquerra nova, sobirana, lligada íntimament al seu compromís ecologista i solidari, és el repte i la gran responsabilitat del PSM.

L'agricultura a les Illes Balears

La situació per la que travessa l'agricultura de les Illes és certament desoladora. Tenc la sensació de què l'Administració no s'ha plantejat prou bé la situació i condicionaments específics de les estructures agràries a les Illes, i que, mentrestant, no es millorarà el problema social que existeix ni es donarà el suport necessari a l'explotació familiar, eix bàsic de la nostra agricultura. I això suposa que els responsables polítics es posin realment al costat del pagès, que s'inverteixi incrementant les partides pressupostàries dedicades a potenciar la millora de les estructures, productives i comercials, i aquest increment s'hauria d'orientar cap a les explotacions amb més dificultats de modernitzar-se.

Ens trobam davant un sector agrari que contribueix en voltant del 2% del Producte Interior Brut de les Illes, mentre que la població activa agrària suposa un 7% aproximadament del total. Aquestes xifres ens demostren les baixes rendes del pagès, que en moltes ocasions no arriben al salari interprofessional. Algunes de les causes d'aquesta situació són el fet de què els pagesos no ho coneixen, perquè l'Administració no ho posa al seu abast; les tendències de consum, el que produeix un desequilibri entre l'oferta i la demanda; l'envelliment de la població agrària; els preus especulatius de la terra, que fan pràcticament impossible l'incorporació de joves al camp; el cost que suposa la insularitat; per una part l'alt cost que suposa el transport dels productes emprats (llevors, adobs, fitosanitaris, etc....) i per altra, les dificultats de treure el producte agrari a fora per haver d'afegir una altra

vegada el cost del transport, els problemes cada vegada més greus d'aigua, que ja patim per causes naturals agreujats per la invasió de segones residències i «casitas de aperos», que estan emprant l'aigua en perjudici dels pagesos.

Aquest pagès, carregat ja tradicionalment d'incultura, i ara també de desinformació i descapitalitzat, per força, una persona desconfiada i desanimada, amb una pobra participació cooperativa, en els processos de transformació i comercialització que no pot competir amb les multinacionals que estan penetrant en el sector agroalimentari.

Pens que tendran poca utilitat les ajudes que hi ha ara de la Comunitat Europea per establir-se els pagesos joves o millorar les explotacions, si aquesta política no va acompanyada d'una actuació decidida del Govern, tendent a acabar amb l'especulació dels capitals no agraris que s'està produint en aquesta terra, si no hi ha voluntat políti-

ca d'acabar amb el règim arcaic de les «amitges», i no pareix que les línies que s'ha marcat el Govern Balear tinguin aquest interès per la seva actuació i la tendència a atendre les suggerències dels grans propietaris o empresaris agraris. Prova d'això és que actualment s'està projectant un Decret per equiparar les subvencions entre el pagès a títol principal i les que pugui rebre qualsevol propietari, encara que sigui per exemple, hotelier. Entenc que tal cosa, si s'arriba a dur a terme, serà un cop baix per l'explotació familiar, i que inclús es contradiu amb les directrius que marca la C.E.E.

En aquests moments el pagès necessita, enfora de què l'Administració engreixi els voltors que l'envolten, una injecció de força que li permeti trobar el lloc que li pertoca dins la societat, i que per ventura mai ha acabat d'aconseguir.

Margalida Estelrich

A Manacor es desenvolupa a en aquests moments un dels punts tal vegada més interessants del sumari de la Casa Consistorial, el Pla General d'Ordenació Urbana. Si es dona un cop d'ull als Plans Generals realitzats fins ara a diferents indrets serà molt fàcil observar com l'especulació urbanística deixa lluir les seves urpes. Algú digué que el PGOU és una loteria, només que aquesta no toca per sorteig. Serà molt difícil, increïble, que Manacor se n'escapi. De fet, l'especulació, forma part d'aquest poble com la Torre d'en Rubí o la dels Enagistes. A ulls del qui camina no es pot pretendre reflectir tot un engranatge, per sort o per desgràcia, lluny del seu camp d'acció. No obstant, com digué Adrià, ningú no ens pot privar del plaer de l'observació.

Un dels temes que més ha rodolat aquests darrers temps, ha estat el Centre d'Interès Turístic Nacional "Calas de Mallorca, S.A.", i no és per menys ja que les trenta mil places que es pretenen esgarriren, i més si ens adonam que a Manacor ja li queda molt poca part de costa verja. Al mateix temps es realitzava la urbanització de

L'urbanisme a Manacor

Punta Reina. «Home, els interessos eren tan forts que no hi havia qui els aturàs...» El Centre d'Interès Turístic si s'ha aturat declarant-lo, simplement, sol rústic, que permet, això sí, xalet amb piscina, tennis..., sembla, però, que es va per bon camí.

L'interior de Manacor també sembla ser un atractiu turístic. Un camp de golf amb «Pueblo Mediterraneo» del que n'és excusa, escull una de les zones més atractives del municipi, Sa Vall. Els mitjans de co-

municació local, Manacor Comarcal i Setmanari, reberen amb molt bons ulls la notícia, arribant a límits ja increïbles amb l'editorial del Sr. Tugores, director del Setmanari. Aquest home deia que els ecologistes podien romandre tranquils perquè un golf permet que vinguin animals d'aigua humida que mai no han tingut l'oportunitat de visitar la nostra estimada Illa. Mare de Déu!

Un cert dia l'actual batle de Manacor, Jaume Lull, digué que no es podia hipotecar el futur econòmic del nostre poble. Ara caldria saber de quin futur econòmic parlava.

Al fons de tot això ens resta observar l'actitud de la gent «d'a peu». A l'hora de construir sempre s'o ha respectat molt poc el que significa un permís municipal. Sia per ingorància, per interès propi o per enuig. O pel difícil respecte a una llei desigual.

Així és com ha anat creixent Manacor, a l'ull de Déu. Esperem que Prometeu encara no hagi perdut totes les forces.

Andreu Galmés

Es Carnatge: una zona verda per Ca'n Pastilla

Aquest és el nostre crit de guerra des de la barriada més marginada del terme municipal de Ciutat.

Apunteu-vos, per si de cas no els coneixeu, els problemes que actualment afecten Ca'n Pastilla: proximitat de la central GESA «Sant Joan de Déu», catalogada per la Conselleria de Comerç i Indústria en el Cens d'Indústries potencialment contaminadores de l'atmosfera dins el Grup A, és a dir les de major potencial contaminant per les seves activitats i pel tamany de les instal·lacions; brutal contaminació sonora per la posada en funcionament de la Segona Pista de l'aeroport de Son Sant Joan, enregistrant-se una quantitat de decibels molt

superior a la que permet la CEE en els nuclis habitats; projecte de construcció de les instal·lacions d'IFEBAL a Ses Fontanelles, zona humida que representa gairebé el darrer exponent del que fou l'extens Pla de Sant Jordi abans de la seva dessecació a mitjans del segle passat, essent parcialment recuperable tot malgrat la seva actual degradació; deficients obres de drenatge de les aigües pluvials que amenacen multiplicar el progressiu entorboliment de l'aigua, difícil de renovar per l'estretor de la seva sortida a la mar, i el dipòsit de llimet a la petita abida de Cala Estància; manca d'inversions de l'Ajuntament en infraestructura cultural: ni biblioteca ni activitats culturals en tot l'any; discutible regeneració de l'arena a la Platja Gran que pot suposar a mig termini, degut als corrents marins, el taponament de l'entrada del club nàutic i la pèrdua de profunditat de les aigües de la Platja Petita (Balneari 0)...

Com veis la feina per millorar les condicions de vida dels canpastillers i dels mallorquins i estrangers que ens visiten cada estiu és molta, i el tema que ens cou ara és el des Carnatge.

Es Carnatge és una gran franja costanera que es troba entre Ca'n Pastilla i Cala Gamba. Limita al Nord amb la carretera Palma-S'Arenal 601, a l'oest amb la central Sant Joan de Déu i el camp de futbol del Collerenc, i a l'est amb el carrer Congre de Ca'n Pastilla. Segons el PGOU és l'únic bocí de la costa del terme municipal en la que encara poden recuperar-se totalment les condicions naturals, constituint un dels jaciments paleontològics plioquaternaris

més importants d'Europa. D'acord amb el Catàleg d'Espais d'Interès Cultural de Palma compta amb jaciments de fauna del Neotirrenià i Eutirrenià de valor científic màxim, extraordinaris dins la Mediterrània, a més d'un endemisme d'estepa baixa. A la vista d'això el PGOU el qualifica com a Zona d'Interès Paisatgístic en quasi tota la seva extensió.

Així i tot, Es Carnatge mai no ha estat protegit. El procés de degradació comença fa unes dècades amb l'explotació de petites pedreres de maresos, l'emplaçament d'unes bateries antiaèries, trinxeres i un petit quarter per part dels militars espanyols, impacte ambiental de la central elèctrica, l'aeroport i l'autopista, circuits de motocross... Però no es va veure amenaçat mortalment fins els recents abocaments il·legals de milers de tones d'escombraries i material d'obra.

El passat mes d'agost el PSM i l'Associació de Veïnats de Ca'n Pastilla denunciaren davant l'Ajuntament i Costes el lamentable estat de la zona, exigint que es posàs remei a aquest monstruós femer de més de quinze quarterades, tot proposant una sèrie d'accions per recuperar els valors naturals de la zona i convertir-la en l'espai de lleure que la barriada necessita. Idò bé, encara n'esperam la resposta.

Ara, el tema de la seva preservació, presentat pel PSM, es debatrà en el Parlament de les Illes Balears. És ben hora de trobar-hi solucions i exigir-ne responsabilitats.

Antoni Llabrés i Fuster

Es Carnatge, Can Pastilla

Cabrera, Parc Nacional de les Illes Balears

L'illa de Cabrera, encara que a primera vista no ho sembli, pertany al terme municipal de Palma de Mallorca. El Batle de Cabrera, per entendre'ns, és el Batle de Ciutat. I jo no sé si l'Ajuntament que presideix el Sr. Ramon Aguiló s'ha interessat gens ni mica pel futur d'aquesta illa mediterrània. Em sembla que no, si atenem al poc interès que el Consistori palmèsà manifesta diàriament per les barriades perifèriques palmesanes. Què no hem de pensar respecte de l'atenció que vulgui prestar l'Ajuntament de Ciutat a un indret tan allunyat de Cort per les aigües fondes de la nostra Mar Mediterrània!

Malgrat tot, supòs que el nostre Batle deu saber que, a Madrid, és a punt de ser debatuda pel Congrés dels Diputats una decisió del Parlament Balear, segons la qual tots els representants dels ciutadans que habitam a les Illes Balears s'han posat d'acord a declarar que l'arxipèlag de Cabrera sigui Parc Nacional.

Ara bé, per solidaritat amb les altres Comunitats Autònomes de l'Estat espanyol, les quals no disposen d'aquestes meravelloses belleses naturals, pot succeir que el grup parlamentari socialista, una vegada més, arribi a considerar que no s'ha de discriminar ningú i que, per tant, no cregui procedent que les Illes Balears tinguin privilegin que no poden fruit altres zones de la inigualable Espanya. D'ací sorgiria la postura d'oposar-se a declarar Cabrera Parc Nacional. Podria ésser. Res no ens ha de sorprendre, a l'època que ens ha tocat viure.

Davant d'aquesta possibilitat, voldria

fer-hi algunes consideracions que consider que poden resultar, si més no, oportunes:

Primera.- Des d'òptiques més europees que les que s'acostumen a mantenir des de la capital espanyola, no són pocs els ciutadans i les entitats que han valorat l'arxipèlag de Cabrera com a un dels pocs redutcs mediterranis mereixedors de ser protegits amb les mesures excepcionalment enèrgiques que hi siguin precises.

Segona.- En un gest lloable i gairebé singular, tots els grups polítics del Parlament Balear, un bon dia es posaren d'acord a formular que valia la pena que l'arxipèlag de Cabrera fos declarat Parc Nacional.

Tercera.- Si la memòria històrica de la reacció del nostre poble no em falla, una de les manifestacions públiques més massives que s'han produït a Ciutat en aquests darrers anys va ésser aquella en la qual participaren milers de ciutadans i nombrosíssimes entitats diverses -convocats pel GOB-. «Cabrera, Parc Nacional» fou el crit que més enardidament sortí dels llavis i dels cors dels participants en aquella multitudinària manifestació pels carrers i places de Ciutat.

Quarta.- Si se'm permet una observació de caire personal, puc dir que el meu padrí de ses fonts, qui morí portant orgullosament els llinatges Feliu de Cabrera, com a mostra jurídicament i nobiliàriament reconeguda del dret de la seva família a ser considerada la propietària legal de l'illa de Cabrera, davant la proposta de declarar-se oficialment l'arxipèlag com a Parc, no dubtà gens ni mica a donar-hi el seu suport particular.

Cinquena.- Ha estat gegantí l'esforç de les forces nacionalistes i ecologistes que les Illes Balears per protegir l'arxipèlag, encara que hagi hagut de ser amb els mitjans minsos que ofereix la Constitució espanyola i l'Estatut d'Autonomia. Unes i altres no han dubtat a instar les institucions democràticament constituïdes pel nostre poble, a fi i efecte que es trobi la millor manera de defensar aquest paratge singular de la Mar Mediterrània.

Sisena.- Si és cert que, durant aquests darrers anys, la presència dels militars, tot i que hi ha provocat maniobres inacceptables, ha contribuït a preservar l'arxipèlag de Cabrera contra l'especulació d'empreses urbanitzadores que han malmenat tants d'altres indrets de les nostres Illes; no per això s'ha de considerar que una presència civil protectora del medi ambient hagi de ser menys eficaç en aquest sentit. Més tost s'ha de pensar que aquesta -des d'una òptica visceralment democràtica- ha d'arribar a ser molt millor que la destructiva activitat bèl·lica o orientada a la guerra.

Per tots aquest motius, des de la meua condició de militant actiu en una formació política progressista, que sempre s'ha caracteritzat pel nacionalisme i l'ecologisme, m'agradaria fer un toc d'atenció als ciutadans de les nostres Illes, perquè defensem amb carn i ungla aquest arxipèlag de Cabrera, que és ben nostre, i perquè puguem aconseguir que tothom l'arribi a tenir pel Parc Nacional de les Illes Balears.

Cecili Buele i Ramis

Reflexions sobre l'estalella

G.E.S.A. ha presentat als grups parlamentaris el seu projecte de crear una nova central tèrmica ja que, segons sembla, les centrals existents no podran satisfer la demanda energètica d'aquí uns anys.

A l'informe es presenta, a més de la necessitat d'una nova central, el perfil ideal de l'indret que s'hauria de triar per a la seva ubicació. Després d'una sèrie de dades i afirmacions tal volta qüestionables, s'arriba a la conclusió que l'Estalella —finca de l'Estanyol— no només és l'indret ideal per a la nova instal·lació sinó que, a més, podria ésser l'única ubicació possible.

Les característiques que hauria de tenir el lloc triat tenen a veure amb la proximitat d'un port de calat suficient, les bones comunicacions amb la capital, la distància suficient de les zones habitades o projecta-

des des del punt de vista urbanístic i la necessitat d'un espai considerable.

Així, l'Estalella ofereix als promotors les característiques necessàries. La línia batimètrica dels 15 metres no és excessivament enfora de la costa, està separada del nucli habitat més pròxim per una distància de devers un quilòmetre, les comunicacions amb Palma són bones i comptarien amb espai suficient.

El projecte, a grans trets, presenta unes instal·lacions d'un milió de metres quadrats, la construcció d'un dic d'uns 500 metres i la preparació d'algun tipus de barrera vegetal o natural per tal de dissimular l'efecte visual de les construccions i, en concret, l'impacte de les grans xemenees que serien necessàries.

La proximitat de la mar és necessària

per a l'arribada d'hulla i per a establir el sistema de refrigeració obert. Les comunicacions amb Palma han d'ésser bones perquè és aquest el nucli que presenta una major demanda energètica. La costa, a més, presenta les característiques idònies: costa baixa de fàcil accés amb una petita elevació natural que dissimularia l'impacte visual i absència de platges properes que no modificarien la seva dinàmica a pesar de la construcció d'un dic de grans dimensions.

Per altra banda, G.E.S.A. també dona a conèixer amb dades concretes, la necessitat d'una nova central. A l'informe s'afirma que el consum anual —al marge dels nous usuaris— augmenta en un 6% i, per tant, d'aquí a uns pocs anys, l'oferta energètica seria totalment insuficient.

Davant aquestes dades, i a falta d'estu-

dis alternatius, molts podrien pensar que aquest és el preu del progrés i que, en tot cas, l'Estalella és l'indret idoni ja que no n'hi ha de millors.

Però un altre cop ens trobam davant un atac al medi natural i una iniciativa que palesa la dinàmica desenvolupista que caracteritza la nostra societat. La qüestió s'agreuja, com sempre, per la visió parcel·lada que sempre han tengut els nostres polítics de la qüestió urbanística en lloc de configurar un tractament global per a tota l'illa.

El problema, però, ultrapassa el simple conflicte ecològic al qual estam tan acostumats i que amenaça un indret concret de la nostra terra. Les dades oferides per G.E.S.A. van més enfora i demanen una anàlisi més rigorosa.

La qüestió més greu que presenta aquest problema és el model de societat que tenim i que sembla irreversible. Estam immersos dins una societat capitalista que crea cada dia noves necessitats gairebé irracionals dins la línia del més alt consum. Duim

un ritme de consum insostenible per a un món de recursos limitats i més en el cas de Mallorca que és, a més de finita, reduïda. Cream continuament «riquesa» fictícia i artificial a costa de tudar diàriament la riquesa natural, que és l'única realment imprescindible.

Tot això, a més, sense gaire sentit ni objecte, ja que el progrés exclusivament tecnològic no ens ha fet ni més lliures ni més feliços. En canvi, aquest mateix progrés ens ha fet covards i insolidaris amb el Tercer Món —el gran i el de casa—.

Sense saber-ne la raó es feren fonedissos aquells intents de l'estat i de les institucions de reduir el consum dels particulars amb grans campanyes publicitàries i amb les restriccions exemplars de la il·luminació de nadal durant un parell d'anys.

Però això es va cabar. L'estat és ara el primer que fa gala d'una ostentació energètica fora mida i indueix els ciutadans al consum irresponsable amb programacions matinals de televisió o cinema de matinada. L'empresa privada, naturalment, no queda

darrere i cerca continuament nous mecanismes per a temptar una població no educada per al consum. Així, ha aparegut en deu anys una quantitat increïble d'aparells elèctrics, alguns tan espectaculars com la fotocopiadora, el compact, l'ordinador i el fax o tan quotidians però igualment perillosos com el raspall elèctric o la torradora de pa.

Els particulars s'aboquen sense pensar-hi a la carrera del consum cercant el prestigi incert i la glòria fatua de posseir en exclusiva qualche nova meravella de la tecnologia puntera.

El progrés ens ha vengut gran. No hi estàvem avesats i a ningú no li ha convengut d'acostumar-nos amb mesura i seny a través d'una educació per al consum veritable i racional.

L'amenaça és avui per l'Estalella però som tots que estam en perill. Encara que «España pueda», Mallorca, no.

Nanda Ramon Tous

S'està formant un club de seguidors de grups i cantautors que canten en català. Qualsevol que estigui interessat en aquesta iniciativa pot escriure a:
Espais de Música en Català.

Apartat de Correus, 1125. 43200 REUS (Baix Camp).

La provisió de llocs de treball a la C.A.I.B. - març 1990

- Aprovada la convocatòria i les bases per proveir tots els llocs de treball a la C.A.I.B. (Decret 19/1990, de 22 de febrer, BOCAIB núm. 26), s'han tengut 15 dies hàbils per presentar les instàncies al Registre de la Conselleria de Funció Pública.

- Hi han estat destinades per l'administració de la C.A.I.B. 500 milions de pesetes.

- S'hi han proposat dos procediments:

- a) El de lliure designació, que s'aplica a tots aquells llocs que, prèviament, han estat classificats com a tals per l'Administració, en la relació oficial (feta a gust dels actuals representants de la C.A.I.B.).

- b) El de concurs de mèrits, que s'ha aplicat a la resta dels 1988 emplaats públics de la C.A.I.B. que hi són en actiu a l'actualitat; hi han pogut accedir també els funcionaris d'altres administracions (l'estatal i la local).

- Han tengut l'obligació de participar-hi tots els funcionaris de la C.A.I.B.

- S'ha establert un barem de mèrits. Per a obtenir un lloc de treball, s'ha fet necessari aconseguir la puntuació mínima: 9 punts per als funcionaris de carrera i 7 punts per al personal laboral que s'ha funcionaritzat.

- S'hi ha valorat:

- a) Només per als funcionaris:

- El mèrit excoent, per a aquells que ho spón pel procediment reglamentari.

- El complement de destinació.

- b) Per als funcionaris i el personal laboral:

- El treball desenvolupat amb anterioritat.

- L'antiguitat

- El coneixement oral i escrit de la llengua catalana.

- Els cursos de perfeccionament i formació.

- Les titulacions acadèmiques específiques.

- La Comissió de Valoració s'ha de basar en les CERTIFICACIONS OFICIALS que ha d'expedir un representant de la mateixa Administració, el Secretari General Tècnic o el Conseller.

Crítica:

A) Per poder aportar les dades que permetin valorar el treball desenvolupat amb anterioritat, molts de treballadors s'han trobat amb la resposta negativa de Secretaris Generals Tècnics que s'han negat a signar les certificacions que s'hi precisaven. De tal manera que no tots els emplaats públics han estat en condicions de poder demostrar allò que és obvi: que han fet allò que realment han fet. D'altra banda, hi ha hagut altra gent que, amb una certificació oficial signada, ha pogut demostrar haver fet allò que realment no ha fet mai.

B) La valoració de l'antiguitat no serveix per a res, des de l'any 1984 en amunt. Només han pogut tenir algun valor (3 punts) els darrers cinc anys.

C) La valoració del coneixement oral i escrit de la llengua catalana ha estat una veritable befa respecte d'aquells emplaats públics que en saben i que han demostrat que en saben. S'hi han donat casos de treballadors, que, havent exercit com a professors

de català a cicles superiors, s'han vist obligats a haver de passar un examen de l'Obra Cultural Balear per poder obtenir –només– la meitat de la puntuació que ja han tengut alumnes seus, també treballadors a la C.A.I.B.

Això passa perquè, malgrat la ditxosa normalització lingüística, a hores d'ara la C.A.I.B. encara no té ni fa comptes tenir cap centre d'ensenyament de la llengua catalana oficialment reconegut i propi.

D) Per valorar els cursos de perfeccionament i formació, només s'han volgut tenir en compte els impartits per l'Institut Nacional d'Administració Pública –que es suposa que no es troba dins l'àmbit geogràfic de la C.A.I.B.–. Cosa que fa palesa, una vegada més la manca de centres formatius a la nostra Comunitat Autònoma.

E) Quant a les titulacions acadèmiques específiques, s'ha establert que siguin vàlides aquelles que estan relacionades amb les funcions a acomplir en el lloc de treball. I, d'altra banda, no hi ha hagut ningú que hagi volgut definir quines són aquestes funcions que han de ser acomplides en el lloc de treball.

Conclusions:

1^a Es tracta d'una provisió de llocs de treball ideada per afavorir aquells treballadors que han començat a treballar en l'Administració pública durant aquests darrers cinc anys.

Els qui treballaven en l'Administració Pública abans de l'any 1984 han estat grossament perjudicats.

2^a No s'han tengut en compte per res aquells criteris que s'assenyalen jurídicament com a més objectius: igualtat, mèrit, capacitat i publicitat.

Ni tots han tengut la mateixa igualtat d'oportunitat, ni tots no han pogut veure efectivament valorats els mèrits obtinguts, ni ha estat valorada la capacitat personal en el desplegament de les activitats públiques, ni ha estat una convocatòria pública entre tots els emplaats públics (funcionaris, funcionaris interins, personal laboral).

3^a Es tracta d'una provisió de llocs de treball que ha estat feta «amb sos peus bruts». No té ni cap ni coa. I fa molt mala olor. L'Administració Pública de la C.A.I.B., que tenia l'oportunitat de dotar-se amb personal qualificat i professional, en vistes a arrelar dignament com a autònoma a les nostres Illes, s'ha estimat més continuar amb els defectes del passat –segle XIX– convertint les institucions públiques en vehicle transmissor d'interessos privats i fent que la caricatura d'autonomia que es va dibuixant es vagi traduint en desinterès creixent per part del nostre poble cap a una administració més plena i sobirana.

Cecili Buele i Ramis

Antoni Sansó davant el senyor Moll

Deie d'ell el diari de Mallorca: «Domina amb precisió els Secrets del poder i dels dobbers».

Així és l'amo i senyor de Royaltur, hotelier en potència que es creu ara, amo i senyor de Sa Coma, urbanització del terme de Sant Llorenç.

Davant les declaracions aparesgudes als diaris i ràdios per part d'aquest senyor, m'agradaria aclarir el munt de mentides que afecten la meua persona.

El mateix dia que em desafiava a un debat públic, vaig contestar acceptant aquest debat on ell volgués i quan volgués.

Que és un mal educat no ho repetiré, ja que per qualsevol que hagi llegit o escoltat les seves declaracions, això és més que evident. No sempre els dobbers són sinònim de cultura.

El que sí vull dir però, és que a més d'ésser un gran demagog, és també un gran mentider.

L'Ajuntament de Sant Llorenç aquests dos darrers anys ha recaptat de la platja de Sa Coma més de setze milions de pessetes quan ell ens vol fer creure que sols han estat quatre.

Insinua que el dobbers no arriben al primer pis. Ara que està tan de moda el tràfic d'influències seria bo que aquest senyor parlés més clar. Si té proves del que diu i no va al jutge, és tan culpable ell com el qui rep els dobbers.

Diu també davant costes, i el més greu de tot és que costes l'avalua, que s'ha gasta 216 milions al passeig marítim de Sa Coma. Això és inacceptable ja que es presenten factures dels seus bars, del balneari i d'altres que res tenen a veure amb el passeig.

El senyor Garau, Cap de Costes de les Balears, surt amb la seva defensa argumentant que la llei permet donar la platja directa-

ment sempre que es faci una gran inversió per la seva creació o regeneració.

Que a Madrid no s'enterin que la platja de Sa Coma és una platja natural no necessitada d'aportacions de cap classe, és comprensible, però que el senyor Garau ho ignori és inadmissible.

Es treu de la màniga una obra il·legal que jo he protegit quan ell sap molt bé, que amb això sols pretén desviar el tema realment importat, com és l'explotació de la platja de Sa Coma.

Jo no he protegit cap obra il·legal, he volgut com tots els altres membres de l'Ajuntament i com els tècnics deien legalitzar una obra que es pot legalitzar.

Vull acabar dient que, encara que aquest senyor tenguí com ha dit ell, un exercit d'avocats, seria bo saber si amb aquests cinc milions que diu que va donar per la campanya electoral del CDS, s'ha seguit el procediment legal que marca la llei.

Jo personalment crec que no. Per això em faig les següents preguntes que qualcú hauria de contestar, sigui el senyor Moll o el CDS implicat greument en aquest tema. ¿Es va donar realment una subvenció electoral al CDS?

¿S'ingressaren aquests dobbers a un compte que obligatòriament s'ha de tenir?

¿Hi hagut control de la junta electoral i del tribunal de comptes?

¿Aquests dobbers estan declarats oficialment al Ministeri d'Hisenda o són el que denominen dobbers negres?

Això per jo i pel PSM és molt greu. És urgent i necessari que es contestin aquests interrogants si no es vol desprestigiar encara més, aquesta classe política nostra, tan desprestigiada darrerament.

Antoni Sansó

N'hi ha que els agrada empenyar, pegar foc i llavors riure's

Quan la convivència entre persones arriba a un punt que l'odi, la rancúnia, el desprec i la intolerància tapen el cervell i el cor s'arrossegue per les més baixes passions animals, dins un sistema democràtic, cal prendre mesures serioses i també dràstiques. Dràstiques perquè estam segurs que hi ha individus d'una irracionalitat tal que no mereixen més que les mateixes mesures que ells prenen pel seu compte i risc.

No volíem, i fins ara no ho havíem fet, no volíem entrar dins la falsa dialectica de beneïts i retrassats mentals que argumenten pressupòsits mancats de la més elemental raó lògica i científica: ens referim al grup d'elements encapçalats per un foll Jaime Martorell que com assaltadors de camins un vespre claren foc al repetidor d'Alfàbia en una acció premeditada, delictiva i que no fa sinó avergonyir un poble que es pensa civilitzat.

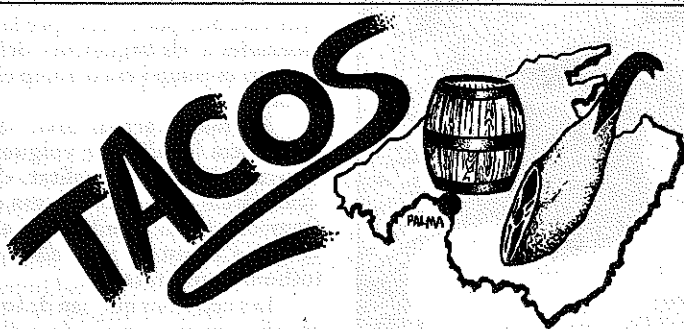
No és just que aquest tipus pugui estar al carrer amenaçant i vanagloriant-se com si es tractés d'un botí. Aquí també es demostra la infàmia d'aquests tres o quatre desgraciats que han ofert el milió de pessetes—segur que no l'havien declarat a Hisenda—perquè aquest capítol vergonyós pogués riure's de tots i del sistema democràtic. El Senyor Rector de la Universitat de les Illes Balears, Nadal Batle, va esmentar en una entrevista el que faria amb tots els elements feixistes que pul-lulen per dins aquesta terra: una solució també feixista.

Pensem que un sistema democràtic ha de ser tolerant, permissiu, liberal; però també respectuós. Aquest grupet de lladres de bestiar que embruten amb pintades tots els rètols de les carreteres i de Ciutat: aquest grupet no té respecte a res ni a ningú. És per això que no es pot ser permissius amb ell. I és també per això que molts de mallorquins que no deim res, que volem estar tranquils, que volem ser respectuosos amb aquells que ho són, molts de mallorquins els condemnam a una pena dura i trsita com cap altra, una pena que és indigna per una persona que és considerada humana: els condemnam a la invisibilitat, a l'ostracisme, a la no existència; els negam la mirada, l'ajut, la compassió; en una paraula, per a nosaltres aquests elements han deixat d'existir.

El que ens sap més greu, però és que no poguem reprimir les ganes que ens vénen de torçar-los el coll quan engegam la televisió i no podem veure «Dallas» per mor d'aquests maleïts pocavergonyes, això no ho podem ni tolerar, ni permetre, ni consentir.

Dieu que qui a foc viu a foc mor. I que no hi ha temps que no torn, per bé o per mal. Qui tenguí orelles que escolti.

Felip Munar i 35 firmes més.

C/. Soler, 2 A
Tel. 23 69 42

07013 Palma de Mallorca

Comportament ètic dels polítics en democràcia

Present tres elements o moments, tant de bo units sempre del quefer polític, que sostenen i justifiquen (fan justa) la democràcia, o, millor, que la democràcia exigeix als polítics. Quan el trípod no se viu bé es malmena la democràcia i els culpables de la malifeta poden ser jutjats com antidemòcrates i anticonstitucionals. Ens fa falta una ètica cívica, pública, especialment dels homes polítics. Els «anys de moral catòlica» no ens han bastat (o tan volta ens han sobrat), ni els «anys d'honoradesa» tampoc no han estat suficients (tal volta s'ha rescalat el temps perdut) per a bastir una ètica civil. Sense l'ètica la vida pública queda en mans del més fort o del «tot val». Hem de caminar cap a uns màxims ideals o cap a uns mínims possibles, però no posem tan baix el llistó com aquell que se n'alegra davant qualsevol desastre perquè «podria haver anat pitjor», puix aleshores del mateix mal en feim punt de referència per a un bon comportament. Elevem entre tots la sensibilitat i l'acció ètica.

1.- Democràcia: poble i participació

Tot partit polític modern ha de recórrer moltes vegades per no dir sempre

i ha de tenir com a base del seu actuar, la força de la tolerància i del diàleg. Es tracta d'un principi de convivència que creix, o hauria de créixer, a l'interior del nostre món plural, d'un món que se sap de tots i no d'uns quants i es vist i volgut des d'òptiques diverses. La bona política ha de consistir en l'exercici de la comprensió —i repetesc del diàleg democràtic— per arribar a decisions participades i compartides al nivell màxim possible. Del contrari es cau en la intolerància, l'arrogància i l'exclusivitat. Amb aquests defectes no es pot fer res de bo en els Governos, en les Administracions ni en els Ajutaments.

La intolerància, és a dir, la capacitat d'imposar una veritat o una decisió mitjançant la coacció —de paraula i amb els fets— no ha desaparegut. Això és, estam encara en una espècie de dictadura, certament no imposada pels votants sinó pels elegits. Quan aquell que té una majoria, i per aquest fet se creu dispensat de conversar, de dialogar, de pactar, de concertar o de consensuar, vol dir que considera el diàleg i el consens com un mal menor a evitar o a practicar només quan no li sigui possible usar del poder absolut. Aquesta persona, personatge o esperit és dictatorial. Els

molts de vots no excusen ni justifiquen l'abus que pot fer-se de les majories. El mal fet per molts no és manco mal, sinó un mal més gros o amb més culpables. L'anomenat «poder» pot atribuir-se tal volta als vots. Però la vertadera «autoritat» vé de les raons. En això ens hi jugam tots el ser persones i ciutadans, assenyalats i lliures.

Els mecanismes del diàleg vertader i de la possible concertació són fruits madurs de la democràcia, del fet de ser-hi tots, el poble global. El contrari és un exercici infantil ple de por o caciquil massell de menyspreu.

La legitimitat política o legal de comandar en solitari ha d'exercir-se mitjançant la legitimitat social, és a dir, comptant amb la realitat diversa, amb els vots de tots els colors democràtics, sinó és «democratura» és a dir democràcia dura o dictadura blana. Les eleccions, és cert, poden servir per a modificar la correlació de forces polítiques en els Parlaments o en els Ajutaments, però mai per a menysprear o negar la diversitat de les forces polítiques —i àdhuc socials— que existeixen. No s'hauria de confondre majoria electoral amb majoria social, el poble. Aquesta majoria és més bàsica, és anterior èticament. L'orgull en el terreny polític és un defecte que corca la col·laboració i la participació del poble, la democràcia mateixa. I això és molt seriós i ben perillós.

El contingut de la política consisteix a aconseguir una vida més feliç per a tothom, major benestar, més justícia social, més possibilitats de cultura, etc. Però també la política ha d'arribar a aquests objectius per camins democràtics de participació, de diàleg, de consens. Mal assumpte quan hi ha cada dia vençuts i vencedors. L'autoritat dels qui comanden i l'autoritat de l'oposició ha de poder exercir-se, encara que sigui —per cert ben poca cosa— per les propostes escoltades i els arguments debatuts. Del contrari es romp i es corromp el joc democràtic.

Afirmar o actuar així: «Som majoria, podem fer allò que vulguem», és una aberració i una immoralitat. «Som l'oposició, direm no a tot», és una estupidesa. Democràcia no significa fer allò que un vulgui. Consisteix a fer allò millor per a tothom i amb tothom.

Les decisions que han de ser assumides per tots —ni que sigui per via d'impostos o de contribucions econòmiques— han de ser discutides i decidides entre tots, directament o pels representants elegits. Tots. És el camí.

2.- Democràcia: comunicació i transparència

La paraula pública, la premsa (els mitjans de comunicació) lliure i les discussions en els Ajuntaments o Parlaments són maneres bàsiques i elements essencials de la democràcia. La democràcia es juga —i per tant es perd o es guanya— en l'espai públic, obert, visible, comunicable, transparent i per tant està estretament unida a l'exercici de la paraula lliure, a l'ús públic de la paraula.

On no hi ha paraula lliure (i no se'm digui que la tenim tota) no hi ha esfera pública; per això les dictadures són la negació de la «publicitat», és a dir, es dona la informació amb comptagotes, es nega la paraula o se l'encercla, se la treu fora o se la redueix a mínimes expressions. Una societat democràtica «bonsai». Quan la paraula meua (posem per cas) està sota el caprici d'altres, l'espai públic minva amb tendència cap a la por o cap a la privatització. «No puc dir el que vull» o «el que pugui dir no té cap pes» i frases semblants, infantilitzen la societat. Infant és, per definició, aquell que no pot parlar.

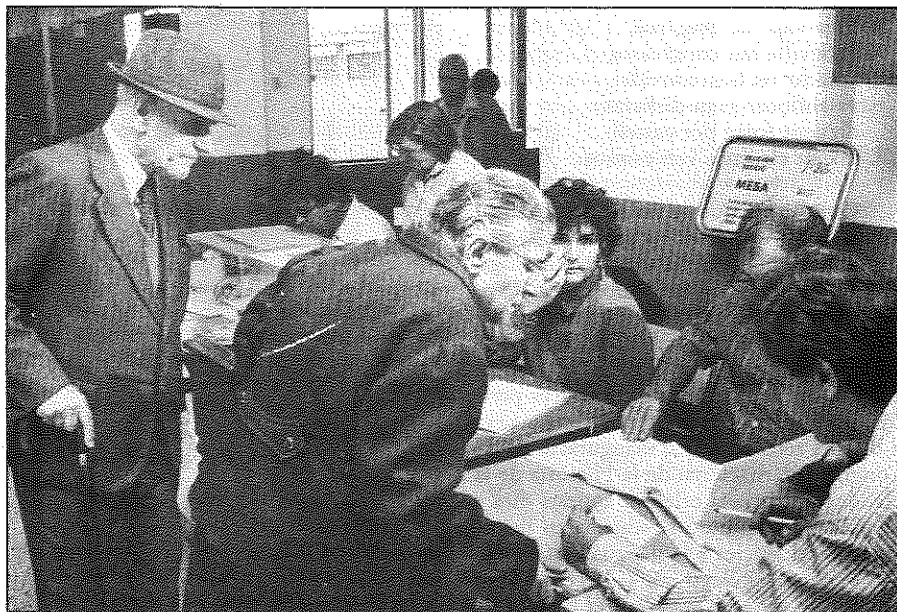
La paraula lliure és com l'òrgan exploratori per a descobrir entre tots la veritat que sempre té molts de caires. Quan la llibertat de recerca i de comunicació de la veritat, trobada i creguda per cada u, les debilita o desapareix, creixen les consignes, les orientacions imposades, les censures, les sospites. Augmenten també el servilisme i l'uniformisme. Quan no se sap ni se vol viure amb les diferències d'opinió ni amb el pluralisme social s'alimenten calúmnies i es concentra el poder.

En política s'ha de rehabilitar la comunicació. La pràctica comunicativa exigeix informació, donada i rebuda, cap a fora. L'espai públic no pot sostreure's a la informació, sencera i sincera. L'espai públic no pot tenir secrets. Fins i tot allò que es diuen «secrets d'Estat o militars» són tan perillosos per a la democràcia que la tendència ha d'anar cap a l'eliminació de dits «secrets».

També s'han d'exigir a molts llocs polítics, les dues paraules programàtiques de Gorbachev: glasnot (transparència) i perestroika (transformació, renovació).

I, juntament amb la paraula lliure i informació, s'ha d'oferir la capacitat d'entendre'ns. Enteniment. La informació i la paraula demanen persones obertes, i sense por, a la raó i a les raons; persones crítiques i autocrítiques; persones honrades en la recerca de la veritat, que no es treurà de la mànega com en un joc de mans, i manco de la pròpia butxaca, lloc aquest sempre molt perillós per a fer passar —empassar— la conveniència pròpia com allò més convenient per al poble.

Una de les senyals de major vitalitat de la família, de l'escola, de la comunitat o de la política, es dona quan el pare, el mestre,

el rector o el batle no tenen por a la confrontació amb les idees dels fills, dels alumnes, dels feels o dels ciutadans.

3.- Democràcia: valors i ètica

Alguns criteris per al comportament ètic dels polítics:

1. La raó, el pensament, l'ètica, les finalitats humanes han d'exercir una funció crítica enfront de la política i dels polítics. La política tracta d'arbitrar mitjans i sistemes per aconseguir les finalitats proposades pels ciutadans, no pels capitals.

2. Les propostes s'avaluen per la «veritat» ètica per la qualitat de les propostes. Alerta sempre a l'argument de que som majoria. El nombre major de paperetes no farà ètica la guerra, per exemple; ni que siguin tots a voltar el capitalisme neoliberal actual farà «santes» les decisions de política econòmica que empobreix més persones, etc.

3. La política ha de garantir la llibertat, els drets personals, ha d'esforçar-se per a obtenir una major justícia social (disminuint desigualtats, desatencions, marginacions, destrosses, etc.) i ha de fer participar el poble en les decisions que l'afecten (que són totes), com expressió d'autonomia i autogovern. Tres punts, com tres miralls, per avaluar la bondat (l'ètica) de la política en gros i dels actes dels polítics.

4. N'hi ha que diuen que amb ètica no aniríem enlloc. El polític ha de ser realista, afirmen. Amb tot, el «realisme polític» degenera fàcilment en cinisme i el polític sense conviccions (o amb conviccions «a su medida») degenera en «oportunist» del poder, de la butxaca, de la vanitat, del sadisme, etc. Les conviccions ètiques (la veritat, el poble, la igualtat, el bé preferent dels menys afavorits...) han de ser motor i guia diaris del polític: no poden arraconar-se en el calaix dels discursos o dels programes o en les sortides de la reunió on s'hi ha entrat

amb tot el dossier favorable. Hi haurà conflictes i tensions. D'acord. ¿Com resoldre'ls? ¿Com diferenciar un polític honest que sap que no té el món dins les mans per manejar-lo, d'un polític que compra i es ven al «millor postor»? El polític bo hauria de «vendre's» als socialment perdedors. El polític bo hauria d'enganxar la seva lluita i victòria política als socialment derrotats.

5. L'ètica de l'ideal polític demana molta lucidesa i encara més, capacitat de «reconèixer-se culpable» deixau-me dir-ho així. A les trepitjades als altres no se les pot qualificar mai de virtuts ni als tràfic d'influències ni als profitaments abusius —del que un fa, ni del que un pot pel carrer— se'ls pot justificar. Dit breument: caminar per un camp «minat» requereix art i manya, però, des de la perspectiva ètica, urgeix més seny i més capacitat de reconèixer equivocacions, subjectar-se als tribunals, demanar disculpes i presentar la dimissió. Coses que fan moltíssima falta.

6. S'ha comparat la política a una guerra que —diuen— ho justifica tot (mentida, abús, injúria, calúnnia, aprofitament, etc.). La democràcia, el vot, les eleccions han moralitzat —diuen— aquesta lluita. No massa encara. És tristíssim que es pugui pensar avui que el llop més perillós per a l'home es vesteix moltes vegades amb la pell de la política. És una greu malaltia social la passió del poder pel poder i l'adoració del duro.

7. El servei que fa el polític no es un camí de roses i, amb tot, s'ha de recórrer i alguns l'han de fer, tant de los sempre com a servidors. Cortage i gratitud a aquells que ho facin bé. Sense servir-se'n. Aquests rebran el reconeixement del poble, al menys a llarg. Els polítics aprofitats no mereixen reconeixença, ans bé retrets, renecs i demandes.

Bartomeu Bennàssar

Vaja vaja un desgavell.
A Sevilla fan congressos
amb lo rei ben convidat,
va enflocar gran disbarat
diguent torre per castell...
dixant els savis ven estesos.

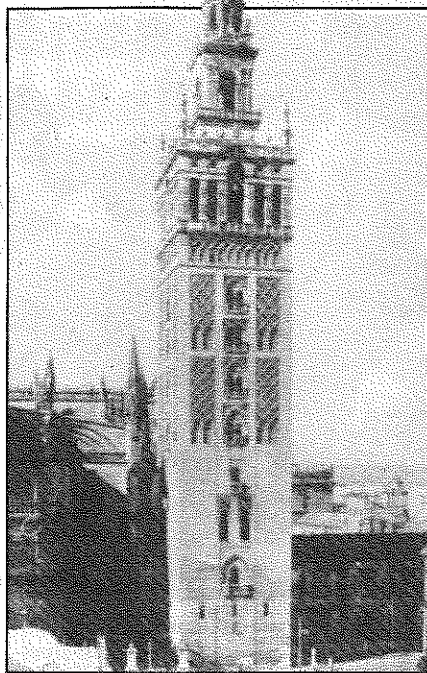
Com aquell que no vol la cosa, he llegit als diaris de Ciutat que s'atribueix al regi personatge una frase d'aquelles antològiques. D'aquelles que «los chicos de la prensa» posen entre cometes, sense pronunciar-se, deixant al lliure albir de cadascú la interpretació que més convengui. Tots sabem que avaluar frases fora de context és perillós, però atès que el marc de referència era el discurs reial a l'acte d'inauguració del II Congrés Internacional de la Història de la Llengua Espanyola celebrat aquests dies a Sevilla, supòs que no s'escatimaren lloances ni excel·lències a la llengua castellana.

Per això, en llegir que «... el castellano contribuye a hacer más leve el castillo de Babel...» no puc deixar de pensar en la llarga llista de símbols que s'associen -olímpicament, sense meditar gaire- a la llengua. Qualsevulla. Senyor meu!! asseverar que el castellà fa més suportable el «castell» de Babel, és un judici de valor que va molt en simptonia amb la cançoneta empalagosa del «español, lengua de comunicación» i de tot l'enfilall de retòrica lingüística a l'ús.

Home, aquesta sí que m'és blava!! naturalment que la fa més suportable... però als castellans de cucala. O, en darrer terme, als castellanoparlants.

Caldria preguntar-se què tindrà el castellà que no tenguin, per exemple, el bantú, el micronesi, l'apatxe, el maorí, el swahili, el tàmil, el friülà, el txec... o bé el xinès mandarí, l'anglès, l'hindi... I així fins a les tres o quatre mil llengües que han de (mal) viure entre cent tantana o cent vuitanta fronteres. I, vet aquí, que, justament, ha de ser el castellà qui ens facilita la tasca!! Vaja, vaja.

En tot cas, el meu parer (i segurament el d'algun dels assistents al referit congrés) és que totes les llengües són bones, més encara, són perfectes, per allò que cadascú desitgi, fins i tot per gaudir de la «purga» de Babel, suposant que el fet de la diversitat de llengües sigui un càstic. Naturalment, esdevé del tot innecessari dir que no crec que es tracti de cap càstig, ans el contrari. En un hipotètic «paradís» on l'homogeneïtat lingüística fos total, per molt de «paradís» que fos... a mi que no m'hi cerquin!! Potser és un doi, però entenc que la humanitat serà en tant que mantingui directa proporcionalitat amb el terme diversitat. A més diversitat més humanitat, per dir-ho d'alguna manera. I quin argument millor per defensar la humanitat que defensar la diversitat de les llengües, vehicle de vehicles entre tots els vehicles de comunicació? Sobretot, que ningú s'espanti, també crec fermament que els castellano-espanyols,

A Sevilla fan congressos

també en són d'humanitat. Això sí, sense necessitat d'apel·lar al Quixot, ni a la «dulzura de la lengua», ni als milions de parlants.

Però vull encara endinsar-me un poc més en la famosa frase. Estic convençut que el ressort que motivà la reial asseveració, fou el producte d'un vell conegut: el prejudici. En aquest cas el prejudici lingüístic. Sovint i menut ens recorden que els mallorquins tendim a l'exageració en allò que fa referència a la nostra llengua i cultura. Doncs bé, no són, precisament, els espanyols els millors per dictar lliçons magistrals sobre aquests temes. El prejudici lingüístic pot dur, sense anar més enfora, a una malatissa exaltació de la pròpia llengua, sense reparar que aquesta llengua, indirectament, esdevé una arma de dominació. Creis-me no faig llarg. O és que la utilització del castellà no ha estat arma de dominació? D'on surten els «trescientos millones»? Qui parlava castellà, abans del «descubrimiento» a Amèrica? Algú em negarà que «Siempre fue la lengua compañera del Imperio»?

Aquesta anotació és perfectament vàlida i extrapolable a una realitat molt més propera, que és la que em cou (i per això grat). Vull dir que no és necessari quasi 500 anys enrera per adonar-nos que, efectivament, el castellà ha estat utilitzat com un instrument homogeneïtzador. Per això em molesta que, encara ara, es faci ús de metàfores tan poc apropiades en torn d'una llengua i en particular de la castellana. És obvi que quan aquestes metàfores són escampades per la cúpula dirigent d'una institució, d'un estat, «retronin» encara més, dotant-se, com l'iva, d'un valor afegit... clar que si ho diu un rei...

No puc deixar de pensar en la pujada de coloretts o les rialletes de bigoti de més d'un lingüista present (científic, al cap i a la fi) o, més encara, en la simple vergonya aliena. Quan parl de vergonya aliena, sé perquè ho dic. En aquest mateix congrés que inaugura el penúltim Borbó, els professors Joan Solà, Rafael Alemany, Joan Mascaró, Joan Miralles, Pello Salaburu i Antoni Ferrando en representació de llurs universitats (les dues de Barcelona, les dues del País Basc, la de València, la d'Alacant i la de les Illes) intentaren vanament que els assistents donassin suport a un document adreçat al ministre Sr. Solana. En aquesta carta es demanava que el govern de l'esat instauràs els estudis de filologia catalana, basca i gallega en aquells centres universitaris que així ho sol·licitassin. Naturalment es tractava d'universitats «espanyoles». I això que us pot semblar paradoxal, no ho és. Com tothom sap, és més fàcil estudiar català a les més de 170 universitats d'arreu del món, que al «propi» estat espanyol on, tret de les ciutats universitàries, únicament es pot estudiar a Madrid i Salamanca. Per posar un exemple, a l'àrea lingüística alemanya hi ha vint-i-cinc universitats que imparteixen el català com a matèria d'estudi en els plans d'estudi de llengües romàniques. Es a dir, gairebé tots els centres que tenen institut de romanística. Fa de molt mal pair que 850 filòlegs assistents a un congrés resultin incapaços d'entendre res més enllà (i ho demostren) de les frivolitats i rutines, elevades a títol de ponències i comunicacions, això sí, que intenten documentar si l'espanyol el parlen 250, 255, 260 milions de persones. 261.856.323 potser?

Dat i debatut, la protosta fou denegada.

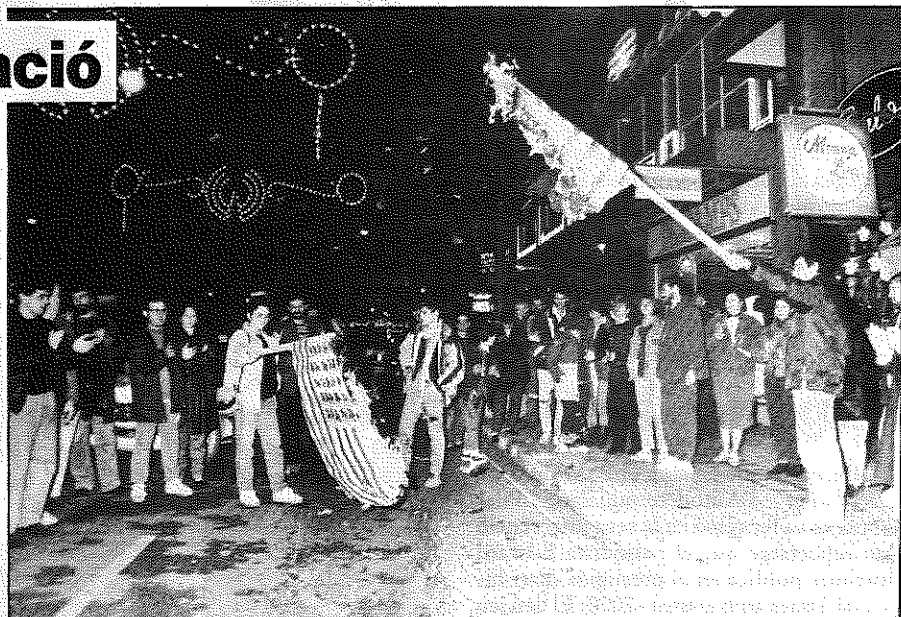
Per si algú ho dubtava, un rei pot equivocar-se (majestat no era un castell era una torre) el que és més sospitos, és que 850 filòlegs no es posin d'acord. Aquests subjectes no ens faran combregar més amb rodes de molí. No es poden atribuir el benefici i l'atenuant de la ignorància. Betzolets de nosaltres, fins quan ens xuclarem el dit? Ja n'hi ha prou de perdre sa llet pasturant.

Frederic Melis

El PSM organitzà un acte per l'autodeterminació

El 1er. de març

A l'acte hi participaren Joan F. Mira, Pilar Rahola, Mateu Morro i Sebastià Serra

cions, respectuosa amb el medi ambient i amb els drets de les persones, va lligada a la lluita per l'autogovern i la plena sobirania.

El 1er. de març va fer 7 anys de la publicació de l'Estatut d'Autonomia de les Illes Balears. L'estatut ha estat una passa important per a recuperar unes institucions pròpies, però no podem considerar que hagi culminat un procés que encara és molt lluny d'esser satisfactori. El nostre és un Estatut insuficient, que ens redueix a una Autonomia molt limitada, sense les competències per a decidir des de les Illes sobre l'educació, la sanitat, l'economia, la millora de les condicions de vida dels ciutadans i l'afirmació de la nostra identitat de poble. La situació actual de la nostra Autonomia és molt greu, sembla que entre el Govern Central i el Govern Balear se la vol reduir a no-res, se la vol matar, i potser a més a més de fer actes musicals cal una reflexió sobre el nostre futur com a país.

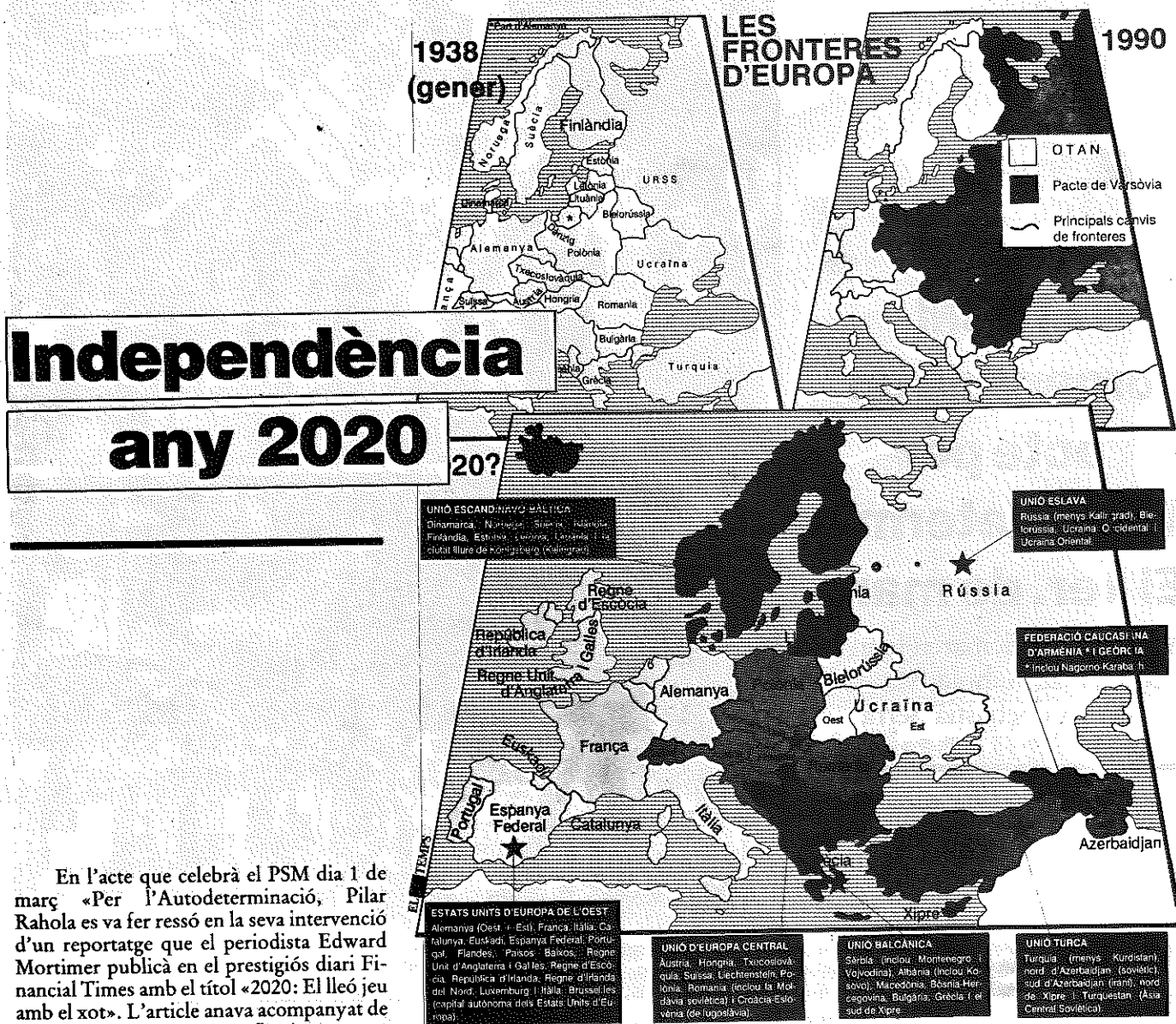
Biografies dels participants a l'acte

Pilar Rahola. Nascuda el 1959. Ha publicat dues novel·les i ha traduït diversos escriptors estrangers. Ha estat crítica literària al diari El País i a la revista El Món. Ha col·laborat a Catalunya Ràdio i a TV3. Forma part de l'equip del programa Crònica 3. Des de 1987 és directora literària de l'editorial Pòrtic i des del febrer de 1989 és directora de la Fundació Acta. Col·labora normalment en el diari Avui i a la revista Serra d'Or.

Joan F. Mira. Nascut el 1939. Doctor en Filosofia i Lletres. Ha estat professor a la Universitat nordamericana de Princeton i actualment és professor de la Universitat de València. Col·laborador habitual a la revista El Temps. Ha publicat diverses novel·les, estudis d'antropologia i assaigs. És vice-president d'Acció Cultural del País Valencià.

Dijous, 1er. de març, el PSM organitzà un acte per l'autodeterminació i les llibertats nacionals, que tingué lloc a Can Domenge a les 20'30 h. A l'acte hi participaren l'escriptor i antropòleg valencià Joan Francesc Mira, i la periodista i editora Pilar Rahola, a més de Mateu Morro.

L'Autodeterminació és un dret irrenunciable per a qualsevol poble, dirigit a augmentar i consolidar el nostre autogovern, dins una Europa Unida, que a hores d'ara sembla en el camí de superar barreres i egoismes, per a crear una societat democràtica i solidària, on tots els pobles hi tinguin reconeguda la seva personalitat. L'obtenció d'una societat justa, sense margina-

En l'acte que celebrà el PSM dia 1 de març «Per l'Autodeterminació, Pilar Rahola es va fer ressò en la seva intervenció d'un reportatge que el periodista Edward Mortimer publicà en el prestigiós diari Financial Times amb el títol «2020: El lleó jeu amb el xot». L'article anava acompanyat de tres mapes d'Europa que reflectien com estaven les fronteres entre els estats abans de la segona guerra mundial, com estan avui, i com podrien estar l'any 2020.

Mortimer raona que «... Idees, imatges i diners es mouen pel món a una velocitat que les fronteres tenen un significat mínim. Fins i tot els moviments de gent i de les mercaderies són més difícils de controlar que abans... Si les fronteres ja tenen un mínim significat, hi ha poques raons per a reforçar-lo. Veritablement, no valdrà la pena en el futur, perdre el temps embarcant-se en guerres de conquesta. Això no obstant, les fronteres existents encara són en molts casos llegat de la força més que de la lliure elecció i potser hi ha llocs on el desig de canvi dels grups nacionals atrapat per la història en el costat desencertat de la frontera, o com a part d'una entitat més àmplia amb la qual no poden identificar-se, ara aquest desig de canvi demostra que és

més fort que el conservadorisme de l'estat al qual pertanyen. Si descartem l'ús de la força, és difícil veure com poden continuar sent oprimits els pobles oprimits. La millor probabilitat és que les fronteres canviïn».

A la pel·lícula «Alphaville» (1965) de Godard, dos personatges mantenen un curiós diàleg. Un d'ells s'exclama dient: «ha sorgit un imprevist», tot contestant-li l'altre: «només es produeixen imprevists quan existeixen previsions». I em fa cara que els espanyols es poden trobar amb un d'aquests imprevists, perquè no crec que entri en les seves previsions que per a l'any 2020 Euzkadi i Catalunya siguin independents, ni que la resta de l'estat s'estructuri federalment. La llàstima és que l'articulista just concedeix la possibilitat d'independència al Principat, quedant el País Valencià dins l'estat espanyol, Catalunya Nord dins les fronteres de la França intocable, i fent-se

realitat, mai tan ben dit, l'expressió d'Antoni Serra «terra inexistent» per a les Illes, ja que no sortim al mapa. Seria divertit demanar a Mortimer si la desaparició del nostre arxipèlag sota les brutes aigües de la Mediterrània ho atribueix a algun «accident» de vaixells nuclears que campen per la Badia de Ciutat, a l'excessiu pes que damunt la superfície de les illes exerceixen els hotels i urbanitzacions, o a tot plegat.

Ja ho sabeu idò, la porta està oberta. Només ens manca seguir fent feina perquè les fronteres de la Catalunya independent s'eixamplin i abastin també les parts de la nació que es troben al sud del Sènia i al nord de les Alberes, més l'arxipèlag refloat.

«Que tremoli l'enemic en veient...» el nostre mapa.

Antoni Llabrés Fuster

Socialisme o barbàrie

La crisi general del capitalisme monopolista d'Estat als països de l'Est; les reformes pro-capitalistes iniciades per les burgesies dels PCs (vertaderes administradores de la plus-vàlua del poble d'aquells països); el començament de la fi de l'Imperi Rus; tot plegat ha estat carnassa per als gasetillers a sou del Poder que bavegen diàriament sobre la fi del socialisme, sobre la mort del marxisme, etc., etc. Vivim immersos en una campanya mundial d'intoxicació político-ideològica de dimensions colossals. Hom identifica, sense cap mena de rigor, el marxisme amb la deixalla canònica que les elits burocràtiques revisionistes han venut com a «marxisme»; el fracàs del socialisme degenerat, o del capitalisme monopolista d'Estat (o, fins i tot, del feixisme dels Ceausescu), amb el suposat

fracàs del comunisme... Amb aquesta barroera mistificació hom pretén demostrar la «superioritat» del capitalisme, sùmmum absolut i coronació de la història de la humanitat. Però succeeix que el marxisme, el socialisme, no han fracassat; no han pogut fracassar per la senzilla raó que en aquells països no existia un vertader socialisme, sinó dictadures burocràtiques que, en nom d'una vulgata revisionista que hom feia passar per marxisme-leninisme, explotaven les masses en profit propi i del capitalisme mundial. Aqueixes masses, ideològicament òrfenes, han arribat a pensar que, si allò era el socialisme, el capitalisme devia ésser una meravella. Ja veurem llur reacció quan comencin les «polítiques de reajustament», la liquidació de les àmplies pres-

tacions socials, l'acomiadament lliure i el camp qui pugui...

Convé recordar que la burocràcia revisionista soviètica liquidà la revolució i usurpà el poder; i que ho féu mitjançant la violència i el terror, mitjançant el genocidi de centenars de milers de comunistes; reducció del poble treballador al silenci i a la impotència, primer, i a la despolitització i a l'atonía, més endavant; transformació de la lliure unió de pobles pactada en termes d'igualtat, en reedició de la presó russa de pobles... Fet això, la burocràcia revisionista, per tal de mantenir poder i privilegis, inicià una sèrie de «reformes» filocapitalistes que cada cop allunyaven més la perspectiva de la construcció del socialisme, tant des del punt de vista socio-econòmic com político-ideològic. Cada cop depauperava-

ven més les masses i aguditzaven l'opressió nacional...

L'estancament econòmic, esdevingut greu crisi, que viuen els règims del socialisme degenerat, no és resultat, precisament, de la «inviabilitat» del socialisme; sinó de la negació d'aquest per part de la burocràcia, de la ineptitud i la deshonestedat d'aquesta, i, sobretot, dels profunds lligams establerts per les economies «socialistes» amb el capitalisme internacional.

Doncs, bé: si tot això que hem dit és vàlid per a l'URSS, la situació als altres estats del socialisme degenerat és encara més greu: perquè aquells (tret de Iugoslàvia, Xina, Albània i Cuba) no havien fet la revolució; aquells règims no responien a la dinàmica interna dels països en qüestió, sinó a la imposició de l'URSS recolzada en els tancs soviètics que els havien alliberat del nazi-feixisme. Evidentment, no era qüestió de deixar l'Europa Centrorientat en mans del capitalisme; però hom pot dubtar de les intencions de fons: a Ialta i Potsdam, l'URSS abandonà a mans de la reacció aquells pobles que, com Grècia, Itàlia o França, realment estaven a punt de convertir la guerra de resistència contra els nazi-feixistes en una autèntica revolució popular. Mentrestant, a Polònia, Hon-

gria, Romania, etc. el tradicional estil de l'imperialisme rus disfressat de «soviètic» humiliava profundament l'orgull nacional dels pobles i generava un fort ressentiment que es manté tan viu.

Però, en darrera instància, tant a l'URSS com als altres estats del socialisme degenerat, es mantenia la propietat social dels mitjans de producció: l'únic impediment a la consolidació socioeconòmica del poder burocràtic. La burocràcia tenia plantejat, doncs, un dilema: o fer-se l'harakiri en nom del socialisme; o liquidar la infraestructura socialista i (com diu un amic meu) «ascendir-se a burgesia». I és precisament a això, que assistim: a la restauració del capitalisme per part de la protoburguesia burocràtica, sota la presidència dels Gorbaxov i CIA, amb llur fòbia anticomunista i antipopular a penes amagada i amb llur cinisme «tecnocràtic».

Potser l'exemple de Xina ens obri els ulls sobre el camí a què apunten les reformes de l'Est impulsades per la Perestroika d'en Gorbaxov. La burgesia xinesa, sota la direcció de Deng, inicia aquestes mateixes reformes vers l'any 1979 amb la completa descol·lectivització del camp. Així, en deu anys, es creà a la Xina un exèrcit d'aturats de 180 milions de persones útils per a treballar en les noves empreses occiden-

tals (Gorbaxov «només» parla, en una primera fase, de 40 milions d'aturats a l'URSS). Després, la direcció xinesa s'obrí completament a la colonització del capital estranger, de les multinacionals japoneses i ianquis. De 1979 a 1982, les inversions de les multinacionals foren de 5.000 milions de dòlars; però ja en 1988 arribaren als 12.000 milions. D'altra banda, de 1978 a 1988 foren obertes 10.000 empreses mixtes (moltes amb majoria de capital estranger), prop de 115.000 empreses privades amb llibertat de mercat per a explotar més de set treballadors cadascuna. Les Zones Econòmiques Especials estan obertes de bat a bat al capital estranger, sense cap limitació i són la punta de llança de la propera integració total de Xina als plans del Fons Monetari Internacional. El comerç exterior amb els Estats Units creix a un ritme del 20% anual, i les multinacionals Chrysler, Eriksson, Philips, Wolskswagen, Coca-Cola, Audi, Mac Donald's... van conquerint nous espais de poder i un creixent control de l'economia xinesa. Els grans bancs dels USA, japonesos i europeus instal·lats a la Xina dirigeixen cada vegada més els plans de desenvolupament. Les borses de Hong-Kong, Taipei, Tokio, etc., hi realitzen els negocis més fabulosos de tota llur història. Quan la cort de vells assassins comandada per

«És encara un poc prest per pronunciar-se» («Missatge de l'historiador Pierre Vilar» en el XXV aniversari del PCE-ml)

El 1983, a un Congrés en memòria d'En Marx, vaig titular la meua intervenció: «Qui té por de Marx?», i em vaig permetre aquesta conclusió: «Tothom menys els historiadors».

Volia dir amb això: només una educació de la ment en un esperit veritablement marxista ens salva tant de les il·lusions prematures com de les desil·lusions desesperants. Les nostres vides són breus i les grans transformacions són a molt llarg termini. Diuen que, quan l'interrogaren sobre les essències de la Revolució Francesa, Txu En Lai respongué: «És encara un poc prest per pronunciar-se». Tal vegada es befava del seu interlocutor, que es pronunciava amb presses sobre la revolució xinesa. Però sabem també que la major part dels habitants del món encara no han superat el nivell d'abstèncie i de presa de consciència racionalista que precedí el 1789. I pel que fa a la revolució leninista, succeí fa 72 anys. 72 anys després de la revolució francesa, el 1861, regnava un emperador a París, i el règim de servitud era legal a Rússia, així com l'esclavitud

als Estats Units, cosa que em vaig permetre recordar un dia a un historiador nordamericà que situava en el 1778 l'origen del regne dels «drets de l'home».

A curt termini també l'historiador ha de corregir els rellotges. Cada dia ens diuen que l'«estalinisme» tot just ara ha estat derrotat a Budapest, a Berlín, a Praga i ens recorden el 1956, el 1961, el 1968. Que jo sàpiga Stalin morí el 1953 i ben prest hom en renegà. Per què han d'anomenar amb el seu nom tot allò que ara s'enfonsa i han de negar-se a dir hitleria a l'oficial nazi Kurt Waldheim, sota l'excusa que fou elegit per sufragi universal.

Un jove filòsof americà-japonès ha anunciat fa poc «la fi de la història» a rel del triomf universal de les democràcies liberals. Va demanar, potser, a la seva opinió als salvadorencs, als haitians, als palestins, als iranians? I als habitants de totes les «favelas» del món?

En la intervenció, molt breu que féu el 1883 davant la tomba de Marx, Engels estimà convenient introduir a l'homenatge al seu amic, la notícia que s'acabava de

dur a terme la transmissió a distància de l'energia elèctrica. Si qualcú li hagués dit que, 100 anys després, l'home enviaria objectes a donar la volta a Saturn i disposaria d'energies capaces d'acabar amb el planeta, hauria quedat astorat però inquiet. Tendria aleshores l'home tant de domini sobre la seva història com sobre la naturalesa? No hi ha cap raó per perdre'n l'esperança. Però les contradiccions del món continuen essent immenses. Els que han viscut el 1914 i el 1939 saben fins on pot dur la cobdícia dels que posseeixen les riqueses, els rancors dels nacionalismes i la ceguesa dels polítics. I en el mateix moment en què tantes veus oficials proclamen «A la fin no tenim por de Marx!» el vell historiador que som, crida, al contrari, a la vigilància, en nom de les seves anàlisis.

Pierre Vilar

(Traduït de Vanguardia Obrera, òrgan del Comitè Central del Partido Comunista de España (Marxista-Leninista), nº extra 698-699, 22-12-89).

Deng massacrà al poble xinès a la plaça de Tienanmen, les potències imperialistes feren quatre escarafalls hipòcrites (en nom d'uns «drets humans» que es passen la vida violant) i ni un segon no aturaren els fantàstics negocis que fan amb aquells genocides... autoproclamats, mentrestant, defensors de les «essències del socialisme».

A la Xina, a l'URSS i altres països «socialistes», aquesta simbiosi entre multinacionals es realitzava i es realitza gràcies a la unió entre Partit i Estat. Avui, l'elit política dels antics PCs està immersa dins dels consells d'administració de les noves societats privades o mixtes que hom crea amb capital multinacional. De fa anys, cunyats, cosins, germans i germanes dels alts dirigents treballaven i treballen per tal que el poder no canviï de mans: ahir, dins un partit corromput i burocratitzat, avui, dissolts en els nou nats partits socialdemòcrates, com és lògic.

I és que, a l'URSS i a l'Europa Centrorient, de la mateixa manera que a la Xina, la burocràcia no tenia, d'antuvi, la menor intenció de compartir el poder; però la «perestroika» ha generat una sèrie de contradiccions que al capdavant suposen, molt a desgrat els dirigents, un augment real de les llibertats públiques. El resultat més espectacular (i tal vegada l'únic positiu) n'és l'esclafit de les reivindicacions de les nacions oprimides de l'URSS. En aquest cas, com en els dels enfrontaments hongareso-romanesos o de la reunificació alemanya, etc., es tracta de contenciosos força antics que, lluny d'esser solucionats, amb un mínim de racionalitat, amb un poc de socialisme, foren silenciats artificialment durant dècades, i ara, a la primera oportunitat, esclaten, com és natural; i inevitablement ho fan amb una urgència redoblada. Del Bàltic a Transcaucàsia, de Bessàrbia a l'Àsia Central, els pobles s'alcen en justíssima lluita per llurs drets nacionals. I fa dentera veure com els mateixos, que cinicament aplaudeixen tal lluita (perquè la consideren «anticomunista») blasmen la de llur propi poble contra una opressió encara pitjor.

Totes dues superpotències unides en Santa Aliança, ens anuncien un futur immediat de pau i concòrdia mundials. Res més lluny de la realitat. En els propers anys, podem esperar una nova embranzida dels autèntics «nacionalismes» (els dels Estats opressors) i noves bregues per fronteres a l'estil del segle XIX o del primer quart del segle XX. Però, el que és més greu i més tràgic encara: assistim a un triomf històric del capitalis-

me desfermat, que ara no té cap camp socialista (per degenerat que sia) que li pari els peus. Ans al contrari: un món capitalista-imperialista amb un poder sense precedents es disposa a unir-se sota la santa bandera de l'explotació i saqueig del Tercer Món. En aquest marc, la famosa unitat europea (que suposarà necessàriament la liquidació de les nacions oprimides de l'Europa capitalista, mosques indesitjables que destorben la unitat del mercat), l'europeisme, dèiem, esdevé l'enemic públic número u de l'Univers.

Enmig de les tenebres, el socialisme continua essent l'única sortida, l'únic esperança d'un futur digne per a la humanitat. L'enemic ho sap, i per això crida

Nicaragua: algun dia haurà de tonar a començar

Tots hi hem perdut un poc. Els homes i dones que conviven o coexistien damunt la terra, que lluiten per aconseguir mitjançant el diàleg, el treball, la tolerància i el respecte un dels trest bàsics de la persona; han perdut una altra gran oportunitat. Només el cinisme més horrosos pot argumentar el que ha passat en aquest miserable, petit i ofegat país. O almanco així hi intentava explicar un ex-ministre de l'interior espanyol de la desapareguda UCD. Em va esgarriar pensar que aquell home va poder ser capdavanter de la policia.

Nicaragua fa massa anys que pateix i, desgraciadament, per ells comença una època d'opressió a canvi d'uns dòlars massa banyats de sang i d'oli. I una època de vergonya per totes aquelles persones que creien amb el dret i la justícia dels homes.

Darrera aquella Revolució hi havia el desesperat d'un poble que demanava viure, que exigia quelcom que ningú no pot negar. Molts miràrem amb ulls il·lusionats la figura d'aquell guerriller amb bigoti i ulleres, però també recordàvem que, tanmateix, no podria subsistir. I ha estat així. La niciesia d'una altra nació que es diu lliure, però que no respecte la llibertat de ningú, que porta la senyera de l'alliberament i només sembla discòrdia i mort per tot arreu, ha fet fracassar un dels més bells i conscienciats projectes de tota l'Amèrica Llatina. Com a persones cal que ens sentim tristes: perquè els vots de la «panxa» han superat als del «cervell», els EEUU aixecarà les barreres comercials i es pensarà si ha de seguir mantenint la

tan fort les mateixes consignes anticomunistes de fa cent cinquanta anys. Com digué algú: «El marxisme, no tan sols continua ben viu, sinó que continua essent «la» filosofia de la nostra era, l'únic sistema de pensament que ens permet entendre la realitat i que ens dona les claus per a transformar-la; i serà així mentre la Humanitat no haurà atès un altre estadi històric força superior; mentre no hurem arribat al comunisme mitjançant el socialisme i, destruïda l'opressió de l'home per l'home, esvaïda fins l'última de les alienacions, la Humanitat pugui, per fi, deixar al calaix dels mals records aquesta llarguíssima prehistòria».

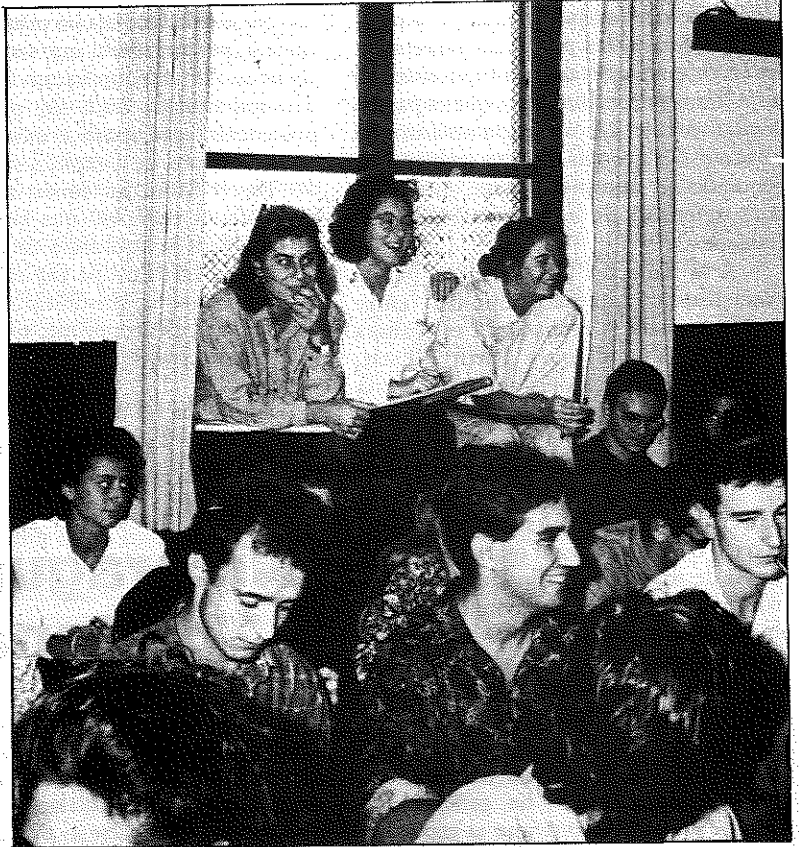
Miquel López Crespi

«contra». Però, és pot concebre això? I si haguessin guanyat els sandinistes, més diners per sadollar els matons de població civil anomenats «contra». S'han oblidat que aquest Govern, presidit pel comandant Ortega, havia sortit d'unes eleccions legítimes, que hi ha una Constitució i que aquestes han estat unes segones eleccions democràtiques.

Aquests EEUU demanen al president de la URSS que respecti la decisió dels Lituans. EEUU està representat per unes persones el cinisme de les quals no té terme ni mesura. És veritat que s'ha aixecat moltes vegades de la cendra i el fang tot traient el pit amb un orgull i fermesa força dignes; però no deixa de ser paradoxal que en aquest lloc és allà on es mata per prejudicis racials, allà on la pobresa i la riquesa romanen més allunyats, allà on la llibertat es torna vermella dedins i defora. Es ja tot un símptoma que no puguem parlar de qualsevol lloc del món sense que els tentacles verinosos d'aquest monstre no hi siguin presents. Havíem començat per Nicaragua i, un minúscul rierol, hem anat a parar a la mar oberta i gran. I és que no podem entendre aquests països si no tenim ben presents les pretensions dels Estats Units d'Amèrica. I això és dolent, això és perillós, això fa trontollar qualsevol guspira de dignitat que hi pogués haver dins alguna bona acció. Això és la demostració que la persona humana, de cada cop, és manco lliure i més alienada. Tots hi hem perdut un altre poquet.

Felip Munar i Munar

Associacionisme juvenil: un debat constant (I)

Des del començament, d'allò que se'n diu, transició democràtica no es deixa de parlar de l'associacionisme juvenil. D'associacionisme com a eina vàlida per a impulsar la participació i vertebració del jove dintre de la societat.

Això és la música, una música que ve, no obstant, acompanyada de moltes lletres. Poc se'n parla, però, de l'associacionisme juvenil en profunditat, dels seus objectius, de les estratègies que s'engeguen per aportar quelcom més a un jove que sembla, cada cop, restar més desorientat però, alhora, més exigent.

Per tal d'aprofundir, una mica més, en la temàtica, per tal de conèixer aquesta realitat associativa juvenil, la seva conceptualització teòrica i la seva concreció pràctica anirem publicant una sèrie d'articles a les pàgines de MALLORCA SOCIALISTA per tal d'anar esbrinant dins aquest món complex, carregat de contradiccions, però també, cal dir-ho, farcit d'il·lusió i coratge que representa l'associacionisme juvenil.

Podríem comentar, en primer lloc i a nivell general, què és una associació, com es contraposa la juxtaposició conceptual associació - fet jurídic/associació - fet social. A nosaltres el que ens interessa, ara, és la vessant social, la projecció d'un col·lectiu dins el marc social on se situa.

Etimològicament el mot prové d'arrel llatina (ad-aprop i associare- forma verbal de socius-company). Sobre el seu significat, una definició molt acceptada és la del sociòleg G. Tonnies: «Una associació es

defineix com una de les estructures socials bàsiques derivades o deduïdes de la voluntat instrumental en la subjectiva acció social dels individus que la componen».

Això és referit, com podem veure, a nivell de generalitat, global. Les associacions voluntàries —a la fi i al cap el nostre objecte d'estudi— (sub-grup de la categoria-mare, per dir-ho d'alguna manera, vora les comercials, industrials, governamentals, etc.) s'han definit amb tres trets característics:

- Es formen amb l'objectiu d'arribar a un fi comú a tots els seus membres.
- L'afiliació és voluntària. No és perceptiva, ni s'adquireix per naixement, classe social...
- Són independents de l'Estat.

Dins tot el ramell d'associacions de tot tipus, nosaltres, concretarem en les juvenils.

El tret comú a totes elles sembla ser, en principi, purament biològic, (estan formades exclusivament per joves) però anirem veient com a poc a poc, els nexes d'unió, de convergència d'interessos, objectius, etc pot jugar un paper essencial.

La potenciació de les associacions juvenils, la recerca de noves propostes des de la independència d'aquest sector amb una capacitat potencial de transformació és el bessó del que anomenem l'associacionisme.

La tradicional tendència de la societat a engolir les noves generacions i canalitzar-la de cap a les estructures socials vigents

s'estavella amb el concepte d'associacionisme, en la creació de nous mecanismes de participació del jove en la vida econòmica, política i cultural a la societat.

L'associacionisme no actua, o no necessàriament, com oposició al sistema sinó més bé, per a vehicular noves alternatives. L'associacionisme no pretén altra cosa que estructurar models propis de participació social.

Les tipologies de les associacions juvenils no són, en absolut, homogènies. Els models d'home, de societat, etc. que proposen unes i altres és variadíssim i, molts de pics, contradictoris. Ara bé, el que sembla quedar clar és que l'enfortiment de l'associacionisme passa, lògicament i necessàriament, per la potenciació de l'associació en concret. Seria un error pensar en la planificació des de dalt. A cops pareix que hi haguéssint intencions de tornar per aquest cantó, la relliscada es faria palesa. Qualsevol intent que no sorgeixi de la xarxa associativa de base resta condemnat al fracàs.

La convergència d'objectius, la voluntat d'articular fronts comuns, l'enfortiment de l'estructuració juvenil ha de ser, creim, l'única via d'acció cap a l'associacionisme.

La vehiculació de les propostes juvenils, la seva concreció i la possibilitat d'un marc adient de debat ve donada per la figura dels consells de joventut. Aquestes seran els protagonistes del nostre proper article.

ROGER GOTARREDONA i FIOL
Vice-president CJIB

El poder de la imaginació, la força de l'organització

Els passats dies 10 i 11 de març, es va celebrar al saló d'actes del centre cívic de les cotxeres de Sants la segona part de la XII assemblea nacional de la Crida a la Solidaritat, la primera part de la qual s'havia celebrat al teatre Miquel de València l'abril de l'any passat, a la qual hi assistiren unes 200 persones.

La sessió del dissabte va començar amb la lectura i aprovació del balanç de gestió del darrer any. Després es va procedir a la lectura dels comunicats i salutacions d'organitzacions tant dels Països Catalans, com d'altres nacions d'Europa (Escòcia, Euskadi, Galícia, Irlanda, Occitània, Còrsega, etc).

Tot seguit es va començar a debatre la

primera ponència, la d'organització, de la qual destaquen les següents propostes aprovades: a nivell de Principat delgada s'amplia a vuit persones, cada una responsable d'un àrea concreta (organització, economia, relacions inter-organitzacions, moviment sectorial, relació Països Catalans, relacions internacionals i oficina de premsa i publicacions), i a nivell nacional es mantenen l'assemblea general nacional (cada dos anys) l'assemblea permanent nacional (cada dos mesos), s'adopta un model d'organització federal i es crea un secretariat nacional format per dues persones del País Valencià, dues del Principat i dues de les Illes. A més a més, es defineix la figura del militant i la del subscriptor, i es pren el compromís de mantenir informats a aquets últims de tot allò que afecti el moviment, d'una manera periòdica.

La nit del dissabte va acabar amb un sopar (i marxeta posterior) per a celebrar el novè aniversari de la Crida.

El diumenge es va passar a la discussió del marc tàctic i acció política, de la qual cal destacar l'aprovació d'un punt més a afegir a la «plataforma per l'autodeterminació», referent a l'alliberament de la dona; l'aprovació d'una proposta de federació amb el Moviment d'Ojecció de Consciència, els verds i alternativa verda. En el document aprovat es descarta la possibilitat de con-

vertir la Crida en un partit polític i es contempla la possibilitat d'acudir a les eleccions, però a llarg termini.

Altres resolucions a destacar són, el retorn a les accions de mobilització popular i l'abandó de les accions d'«elit», així com el plantejament al si de la Crida del debat sobre la doble militància, debat que resta obert fins a la propera assemblea nacional.

Destacar també, que durant el decurs dels debats hi va haver alguns intermedis, durant els quals es varen passar audiovisuals sobre accions de la Crida, hi va haver també una petita conferència sobre les eleccions a Nicaragua, a carrec del batlle d'Arbucies Jaume Solé. A més l'assemblea es va interrompre durant uns minuts per a dedicar, en peu, una llarga ovació a la delcaració de la independència de Lituània, per part del parlament lituà.

L'assemblea va acabar amb l'elecció de la comissió delegada del Principat, i amb la lectura de les propostes d'actuació immediata com una campanya ampla en favor del dret a l'autodeterminació i la campanya per donar la «benvinguda» al futur Felipe VI que visitarà Barcelona i Girona el mes d'abril. Finalment es clogué l'assemblea amb el cant dels segadors.

TOMEU MARTÍ

Nascuts per a viure!

Els joves deim NO, perquè no volem contribuir amb cap exèrcit, perquè no volem més guerres (Serra, vés tu a la guerra!) perquè no creim en els blocs militars (OTAN no, bases fora, la Mediterrània per estuejar), perquè creim que els exèrcits compleixen una funció contrària a la que diuen exercir: la seva vertadera funció és la de mantenir l'ordre establert, reprimint si cal el poble al que diuen defensar (militars i policia, la mateixa porqueria!), estan per sotmetre els pobles i nacions prohibides (fora les forces d'ocupació!). Perquè creim que els doblers que es despil·larren en armament, podrien servir per acabar amb la fam i la injustícia social (despeses militars, per a despeses socials). Perquè el país en el que creim és un país lliure i pacífic (fora militars dels Països Catalans), respectuós amb el medi ambient (volem la terra verda, militars a la merda!) i sense discriminacions de cap casta (no farem la mili, ni amb en Pere ni amb na Pili).

Perquè no creim en les jerarquies, ni en l'obediència cega que s'ensenya i s'inculca durant el període d'adiestrament militar (la mili és un fàstic, la llei un càstic!). Perquè no estam disposats a jugar-nos la vida per a justificar els sous de tants i tants militars (la mili mata, la pasma remata!), per tot això els joves deim Serra tururú, la mili la fas tu!

Perquè contra les contínues idealitzacions del mascle defensor de la pàtria («todo por la pasta») i del «born to kill» americà, nosaltres deim, no hem nascut per a militars, hem nascut per viure!

MILI - PIS

Salutati: el cinisme dels renegats

Fa unes quantes setmanes —arrel d'un comunicat de premsa, al qual els JEN-PSM s'adherien a la proposta, presentada pel Grup Nacionalista i d'Esquerra al Parlament Balear, sobre el dret a l'autodeterminació— aparegué, a un diari local, un escrit —signat per un tal SALUTATI— i sota l'encapçalament de DISCORSI (com podeu veure cara alta i descoberta) en el qual aquest misteriós personatge es permetia insultar-nos, de posar en boca nostra coses que, sols, bullen dins la seva «preclara» ment, etc.

Des del més profund anonimat, l'esmentat individu, ens etiqueta de «nacionalistas de allí y no de aquí» (perdonau les paraules en foraster, però, és que aquest puput així ho escrigué). És a dir aquest enmascarat signant, posseït d'una estranya paranoia catalanòfoba, ens acusa de defensar interessos foranos a Mallorca pel fet de posicionar-nos clarament en l'aspecte nacional. Ho hem dit sempre, Sr. Salutati, estam per la construcció d'un determinat model de país i així ho hem expressat cada cop. Perquè no es questiona mai el mallorquinisme d'aquells que, sols, fan que servin els seus senyors de La Meseta?

Ens qualifica de «excluyentes, dogmá-

ticos y autoritarios»...es pot ser més belluca? Des de la demagògia més fervent i visceral odi, aquesta bubota poruga, mos acusa de tot allò que ell pateix. Ens hem distingit mai per la defensa de models autoritaris? Ens pot retreure algú de no haver lluitat sempre per la llibertat, la pau...? De no haver recolzat i solidaritzat en totes les causes justes d'Europa i del món? És el nacionalisme d'esquerra una doctrina exloent i autoritària? ans el contrari, és una nova concepció de solidaritat i concòrdia entre tots els pobles? Per ventura el Sr. Salutati, es referia al neo-colonialisme espanyol agressiu, imperialista i xovinista, al nacionalisme d'estat castellanista i uniformador, potser si...

La cosa no mereix més comentaris; seria per riure si no fos que aquesta malaltissa ment continua escrivint diàriament, continua fent palesa llur ferma voluntat d'emmetzinar els fets, de manipular la història, de reflectir, en definitiva, tot allò que nosaltres rebutjam com amants d'aquesta meravellosa terra malloquina. Un zero ben rodó per aquest pobre d'esperit.

JOVES D'ESQUERRA NACIONALISTA-PSM

La campanya de normalització lingüística

Recentment s'ha donat a conèixer un tast del que se suposa que ha de ser la Campanya de normalització lingüística després de la signatura de seriosos documents al respecte.

És ara l'hora d'encetar un debat rigorós sobre el tema per part dels sectors interessats perquè la campanya sigui cosa de tots i, a més, resolgui en bona mesura els problemes que tenim plantejats en aquest camp.

Una vegada més cal demanar una política lingüística sistemàtica i planejada a llarg termini per tal de no continuar amb solucions d'urgència i pegats de darrera hora.

És per això que la campanya s'ha de posar en mans de professionals que coneixin perfectament el tema i que coordinin les solucions més adients. No pot quedar en mans de l'entusiasme ben intencionat ni d'aficionats de bona fe. Tampoc, és clar, no pot quedar en mans d'aquells que, sense tan bona intenció, se n'aprofitaran per rentar-se la cara i continuar practicant la política espanyolista i desnormalitzadora de sempre. Aquests darrers són, evidentment, els diaris importants i les institucions.

Per tot això creim que la campanya hauria d'oblidar, en bona mesura, els esforços publicitaris, els llistats d'adhesió per omplir pàgines de diari, les declaracions

programàtiques i la signatura d'acords buits de significat real.

Tenim en aquest moment prou reptes importants, prou problemes urgents i prou vies d'actuació com per haver-ne de cercar d'altres. I són aquests problemes els que hem de combatre perquè els coneixem perfectament i els patim cada dia. D'altra manera correm el perill de no aconseguir res i cremar novament l'entusiasme general a més d'uns quants milions de pessetes.

Abans de gastar els diners en aspectes protocolaris i en maniobres publicitàries d'escassa incidència pràctica —pòsters, adhesius, tanques, tríptics...— cal cercar solucions reals que contribueixin directament a millorar l'ús de la nostra llengua en el nivell qualitatiu i quantitatiu i a garantir definitivament —o ampliar— l'abast dels nostres drets lingüístics.

Per això, i confiant en la bona fe de les institucions que han signat l'acord, proposam unes mesures bàsiques que s'han de prendre immediatament. La nostra proposta sempre s'ha de considerar en el benentès que no és exhaustiva i que són moltes les coses que demanen una ràpida actuació.

A continuació tractarem els diferents aspectes relacionats amb els tres camps que permeten una actuació més globalitzadora i que tenen una incidència més directa sobre

el conjunt social: l'administració, els mitjans de comunicació i l'educació.

El català a l'administració

En primer lloc hauríem d'exigir el compliment escrupulós de la Llei de Normalització Lingüística i no permetre per més temps l'apatia del nostre executiu autònom.

També es urgent la dotació a les administracions de les eines necessàries: reglaments de normalització lingüística a tots els ajuntaments, serveis de normalització lingüística, places d'assessors per als ajuntaments grans i de forma mancomunada en els petits, retolació de carrers, dependències i béns públics; exempció fiscal per als particulars que retolin en català, etc. Tot això evidentment apart de la nova retolació immediata de tota la toponímia a la qual està obligat expressament el Govern.

També seria bo de crear la figura d'un síndic de greuges per a coordinar les queixes dels usuaris i proporcionar la informació i el material necessaris així com també vehicular les accions legals pertinents.

A més d'aconseguir l'oficialitat del català en el Senat de Madrid i en els fóruns europeus, i encara que hi hagi el vici de creure que l'Administració Central pot quedar al marge d'aquests tipus d'accions,

cal denunciar el seu desinterès i donar a conèixer la seva obligació constitucional de col·laborar econòmicament, normalitzar els seus serveis, dictar les normes necessàries i crear la infraestructura pertinent.

La formalització dels mitjans de comunicació

En primer lloc, cal potenciar tots els mitjans que utilitzen el català com a eina bàsica de comunicació: premsa forana, ràdios lliures i televisions locals.

Sense renunciar a una televisió autonòmica totalment en català, s'ha de cercar una solució per a la recepció definitiva i sense problemes de la TV3, el Canal 33 i la TVV—sempre que sigui en català—. Per altra banda, no s'han de tancar les portes a les aportacions positives de TVE. Per això, fa falta millorar la incidència del centre regional de RTVE i és necessari aconseguir la recepció de la programació en català de TV-2. A més, els dos centres, el de Sant Cugat i el de General Riera, haurien de col·laborar per fer programacions conjuntes.

També molta atenció a les televisions privades que ens arribaran prest i amb les quals s'ha de negociar una solució lingüística acceptable.

Quant al cinema, convendria signar un conveni similar al subscrit per la Generalitat de Catalunya tendent a potenciar l'emissió de pel·lícules originals o doblades en català a les sales comercials. El teatre necessita la creació d'una gran xarxa d'escenaris, dins la qual ha de figurar el Teatre Principal

de gestió reformada.

Per un ensenyament normalitzat

Per començar, urgeix l'assumpció de competències educatives per part de la C.A. Mentre arriben, hem de tenir una llei de trasllats adequada i s'ha de realitzar un seguiment rigorós dels exàmens i cursos dels funcionaris castellano-parlants que aproven les oposicions a les Balears. S'han de donar més facilitats de tots tipus perquè els mestres facin el reciclatge de català—classes a més pobles, reducció de la jornada lectiva, gratuïtat completa, agilització burocràtica, etc.—.

El reciclatge per als professors d'EEMM hauria d'incloure aspectes referits a la història, la geografia, cultura i literatura. La didàctica de la llengua a les EEMM és un altre aspecte completament oblidat, per això, se n'haurien d'organitzar seminaris, curssets i conferències.

En la qüestió de material s'haurien de millorar els recursos existents, dotar adequadament les biblioteques escolars, augmentar els materials informàtics de i en català, crear material per a tercer de B.U.P. en l'assignatura de llenguatge, produir nou material bibliogràfic adequat per a les necessitats dels alumnes mallorquins, tant pel que fa a llibres de text com a publicacions auxiliars i complementàries.

Els professors i el personal no docent han de tenir l'oportunitat de conèixer el llenguatge administratiu i la informàtica en català. També s'haurien de revisar els con-

tinguts del C.A.P. per als especialistes en llengua catalana. El servei de logopèdia en català hauria d'arribar a totes les escoles, ja que ara, majoritàriament, està pensat en castellà.

A través del C.E.P. i del M.E.C. s'hauria de possibilitar la presència de professors de suport a cada institut per fer horaris flexibles o desdoblaments de grups a fi de donar sortida als problemes de la matrícula viva i els contingents de castellanoparlants que solen tenir un nivell de comprensió i d'expressió en català inferior. Caldria assegurar l'estabilitat d'aquells seminaris que ensenyen altres assignatures en català per tal de garantir-ne el manteniment i l'expansió sense traves.

Per acabar, la Universitat, entre d'altres coses, hauria de proporcionar la possibilitat de formar professionals de la llengua no exclusivament dedicats a l'ensenyament sinó que hauria d'obrir-se a la formació de traductors, correctors i assessors necessaris per a un procés de normalització lingüística com el que necessitam.

En conclusió creim que ja és hora de bastir una política lingüística racional i eficient. Ja tenim posats els fonaments, també tenim ganes de fer-hi feina i sembla que ara tenim, a més, aliats oficials i poderosos. No cal esperar pus.

¿Servirà la campanya de normalització lingüística de l'OCB i les institucions per afrontar aquests reptes? Ens agradaria que així fos.

Nanda Ramon/Maties Garcias

Evolució històrica del nacionalisme a Mallorca

Anys	Organitzacions	Dirigents	El context ibèric
1898-1900	CENTRE REGIONALISTA · Generació Modernista. · Escissió d'Unió Republicana (on es reintegrà el 1900). · «Nova Palma» i «La Veu de M».	Lluís Martí	El 98. El regeneracionisme castellà. Els nacionalismes català i basc.
1909	L'ESPURNA · Generació Noucentista · Conservadors	Lluís Martí A. M ^a Alcover Joan Alcover	La Solidaritat Catalana (1906). La Setmana Tràgica.
1917-19	CENTRE REGIONALISTA · Seguidors de Cambó · «La Veu de M.» · S'integrà al P.L.	Joan Estelrich Guillem Forteza Joan Pons	Crisi de 1917. Molt lligat a la Lliga Regionalista. (1900-1936) i a Cambó.
1930-31	CENTRE AUTONOMISTA · «La veu de M.»	Els de 1917	La II República i la Generalitat de Cat. (1931-1939).
1931	S'integrà al P. Regionalista.		Auge del moviment obrer (UGT, CNT).
1930-36	(CENTRE/PARTIT REGIONALISTA) · Antics mauristes. · Participa en les coalicions conservadores	B. Fons i Jofre	Relacionats amb Cambó i al Seu Centre Constitucional.
1934-36	ESQUERRA REPUBLICANA BALEAR · Acció Republicana · Progressista · Front Popular	E. Darder F. de S. Aguiló P. Oliver M. Fullana	Relacionada amb la IR d'Azaña i l'ERC.
1936-75	Repressió de tot tipus de nacionalisme	Són assassinats: E. Darder A. Ques i A. Mateu, entre molts altres.	Franquisme. Turisme. Creixement Econòmic. Urbanització. Immigració (a partir de 1960).
1975	ALIANÇA NACIONAL MALLORQUINA GRUP SOCIALISTA I AUTONOMISTA DE LES ILLES (PARTIT SOCIALISTA D'ALLIBERAMENT NACIONAL)	C. Garau A. Serra	Transició a la democràcia (1975-79).
1976	PARTIT NACIONALISTA DE M. PARTIT SOCIALISTA DE LES ILLES · Gent del PCE i del PSP	M. Aguiló S. Serra [A. Tarabini] [F. Obrador]	
1977	Assemblea Popular de Mallorca i Av. UNIO AUTONOMISTA PARTIT SOCIALISTA DE MALLORCA · «Mallorca Socialista» · Nacionalista, ecologista i progressista · Representar a totes les institucions · ESQUERRA MALLORQUINA (1981) · PSM-Esquerra Nacionalista (1983) · Es crea l'ENIB: PSM, PSMe, ENE (1989)	Estatut de Cura (J. Melià) S. Serra M. Morro (D. Ferrà Pons) J. Mayol D. Pons Balears (1983)	Primeres eleccions democràtiques. Període preautonòmic (1977-80 a Cat.; 1978-1983 a Balears). Constitució Espanyola. Establiment de les Autonomies: -Generalitat de Catalunya (1980) -Comunitat Valenciana (1982) -Comunitat Autònoma de les Illes El PSM ha format part de la Federació de Partits Socialistes (1976-78) i actualment participa en l'Esquerra dels Pobles (des del 1987).
1983	(UNIO MALLORQUINA)	J. Albertí	Es lliga al PRD (1986).
1986	(MOVIMENT DEFENSA DE LA TERRA) (LA CRIDA) BLOC NACIONALISTA D'ESTUDIANTS		Ingrés a la Comunitat Econòmica Europea.
1987	(ESQUERRA REPUBLICANA DE CATALUNYA)		
1989	UNIO BALEAR (CATALUNYA LLIURE)	G. Mir	

Esquema de l'evolució del nacionalisme a Mallorca (1898-1990)

La història del nacionalisme a Mallorca encara és poc coneguda, fins i tot entre els mateixos nacionalistes. És per això que consider interessant publicar un quadre sinòptic on es pugui copsar ràpidament tota l'evolució del mallorquinisme polític des dels seus inicis, el 1898 fins a l'actualitat. És un llarg procés, ple d'intents efímers i d'abdicacions, de traïcions i fins i tot de persecucions. A pesar de totes les adversitats el nacionalisme s'ha anat configurant, com a una ideologia capaç d'impulsar partits, organitzacions, publicacions, manifestacions, etc. i d'aglutinar una minoria conscient com mai no s'havia vist a l'illa.

Hem d'indicar que hem col·locat entre parèntesi els partits nacionalistes que tenen la seva seu fora de Mallorca, i entre claudàtors els que anomenem «regionalistes», no tant per la teoria com pel fet comprovat que actuen subordinats a partits estatals també hem assenyalat amb claudàtors aquells dirigents nacionalistes, que a partir de 1975, optaren posteriorment per un partit estatal.

Per realitzar aquest esquema ha estat bàsic l'article de Bartomeu Carrio Trujillo: *Breu història del nacionalisme a Mallorca a «Mallorca ara»,* Fundació Emili Darder, 1987, Ciutat de Mallorca). També és fonamental el llibre de Mateu Morro i Sebastià Serra: *L'esquerra nacionalista a Mallorca (1900-1936)*, La Magrana, Barcelona, 1986. Per a la transició són interessants Bartomeu Canyelles i Francisca Vidal: *L'oposició antifranquista a Les Illes*, Gràfiques Miramar, Palma de Mallorca, 1977; i Serra, Antoni: *Gràcies, no volem flors*. La Magrana, Barcelona, 1981.

Encara tenim pocs estudis puntuals, destacam però, els de Bartomeu Carrio: *El regionalisme a Mallorca (1900-1936)*. *La Veu de Mallorca* i Mateu Morro: *Esquerra Republicana Balear*, ambdós a «Quinze anys dels premis d'investigació Ciutat de Palma» (Ajuntament de Palma, 1986).

Antoni Marimón

Política social municipal

El marc legislatiu actual en matèria d'acció social atorga als municipis un paper protagonista, a l'hora del seu desenvolupament.

En el moment present caracteritzat per un creixement dels recursos socials, a través d'una important finançació, és urgent definir quins són els plantejaments, que s'haurien d'observar a l'hora d'enllestir aquesta a l'àmbit municipal.

Tota política social ha de contemplar en primera instància una anàlisi de les necessitats i els plantejaments dels objectius a aconseguir.

Com a punt de referència general podem intuir en major o menor mesura, que la necessitat que marca la realitat de la nostra illa és el dèficit d'infraestructura (guarderies, menjadors socials, petites residències,...).

Per altra banda des d'una perspectiva progressista podem fixar varis objectius: Facilitar l'accés laboral a tots els sectors de la població, millora de la qualitat de vida dels sectors socials depenents, (minusvàlids, menors, tercera edat), i lluitar contra els desequilibris territorials.

En un passat no massa allunyat es plantejaven les solucions per aconseguir aquests objectius en termes purament econòmics, lo que ha provocat per una banda el seu fracàs, o en els casos que han anat enviant, han generat uns desequilibris in-

terns que pal·liar-los, ha representat uns costos addicionals molt més elevats que si paral·lelament al desenvolupament econòmic hi hagués hagut una inversió de caire social.

Això ens du a pensar que qualsevol desenvolupament d'una comunitat a més de mides urbanístiques i econòmiques ha d'anar recolzant d'una política social adequada.

És falsa la tesi que argumenta que els serveis socials provoquen un augment considerable de la despesa corrent per tant fan pensar que aquests tipus d'inversions dificulten el desenvolupament econòmic. En primer lloc existeixen importants ajudes financeres de les entitats insulars, estatals i europees que minven considerablement l'aportació municipal, i en segon lloc és innegable que a mitjà i llarg termini l'augment de la qualitat de vida ajuda considerablement a evitar el descens demogràfic, per tant ajuda a mantenir el nivell econòmic de la comunitat, fins i tot pot arribar a fomentar l'augment d'inversions.

La tradicional xarxa familiar que desenvolupava una activitat assistencial, cada cop s'està implantant, és per tant necessari que es generin alternatives que puguin substituir-la i a la vegada que evitin la institucionalització de les persones necessitades d'assistència.

Els serveis socials tenen una funció molt més ample que la de calaix a on van a

parar els casos que la societat ha decidit deixar de costat, la política social va adreçada a tota la comunitat, tots tenen la possibilitat de millorar la seva qualitat de vida, a través d'activitats preventives i fomentant la participació social.

La comunitat no ha d'esser únicament objecte d'atenció sinó que s'ha de convertir en subjecte de participació, una comunitat organitzada i responsable del seu futur, serà més fàcil de conscienciar davant qualsevol tipus de problemàtica i amb més capacitat crítica davant la realitat.

En el present quan s'intenta confondre ideològicament amb discursos pretengudament tecnocràtics i postmoderns, és a través d'una política social solidària, universal i participativa on les institucions progressistes poden desenvolupar tot un ventall de tasques diferenciades de polítiques conservadores i autoritàries.

Quan començava apuntava que els municipis tenen la possibilitat de materialitzar tota aquesta política, els municipis capdavanters en la creació d'aquests serveis són una bona mostra que han de servir d'exemple pels demés. Transformar la societat és un esforç que l'esquerra no pot oblidar i els ajuntaments tenen possibilitats de treballar, en aquest sentit cal posar-hi imaginació.

Joan Antoni Salas

Carta oberta sobre l'antic Escorxador de Ciutat

Sr. Batle:

Com que els canals que heu posat per fer-vos arribar la veu pròpia, de manera que l'Administració Municipal que vós presidiu pugui arribar a escoltar-la, atendre-la i fer-li una mica de cas, esdevenen del tot ineficaços i no duen enlloc més que a la pèrdua de temps irremparable, m'ha semblat oportú adre-

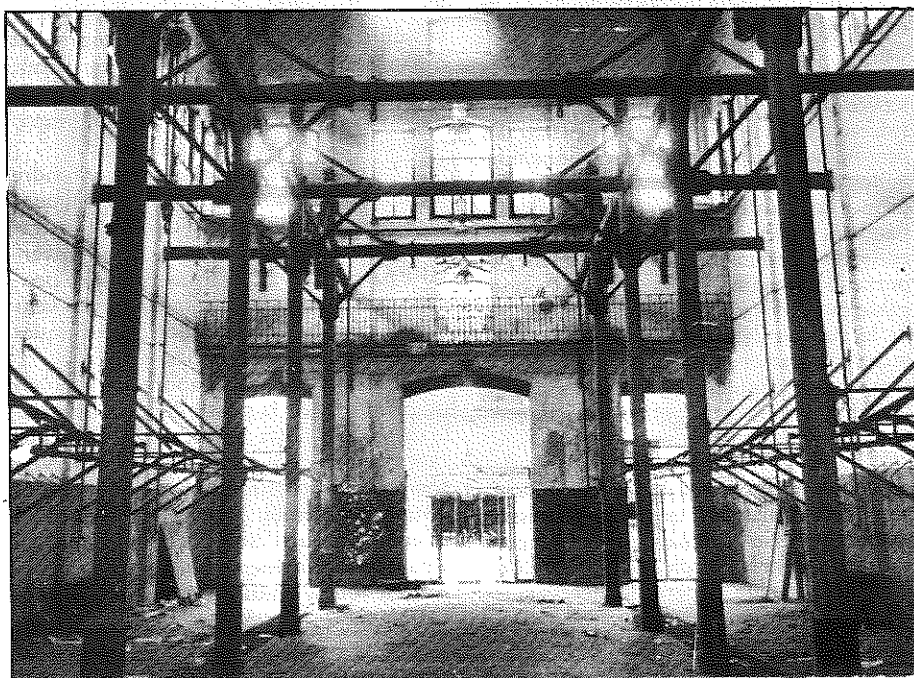
çarvos aquests retxes, a títol personal, amb la intenció d'assabentar-vos d'algunes qüestions que esper que no voldreu defugir, si és que encara manteniu el criteri que el Batle de Ciutat és el primer Servidor Públic dels Ciutadans.

Valguin, per començar, algu-

nes consideracions prèvies.

L'enfortiment de la democràcia, crec jo, es va fent en la mesura que els poders públics incentiven, promouen i afavoreixen una participació cada cop més directa dels ciutadans en els afers que tenen alguna relació directa amb el bastiment real de la societat. La democràcia, tal com l'entendem alguns ciutadans, i la participació directa dels seus membres han d'anar sempre de bracet i són indeslligables.

En canvi, si els responsables polítics, oblidant-se que han estat elegits pels ciutadans per a governar i administrar la societat en ordre a enfortir-la en el seu conjunt i no en profit propi, s'entossudeixen a valor mantenir els ciutadans «domesticats» (reclosos dins ca seva, si no és per fer quatre festetes), a allunyar-los d'aquesta participació directa en els assumptes públics, a obstaculitzar-los-la mitjançant una burocràcia xafogosa quan l'intenten dur a la pràctica o a evitar-los-la quan la preveuen problemàtica, aleshores —crec jo— aquests responsables polítics estan fent un trist favor a la democràcia i mantenen la societat no sols als nivells més baixos de l'estètica sociopolítica, sinó,

el que és més greu, en els mateixos límits fronterers que en marquen l'absència!

Em direu a què ve tot això! Posant de banda altres situacions nombroses per les quals ha hagut de passar l'Associació de Veïnats del Camp Rodó/Cas Capiscol, que copresidesc amb un altre company veïnat més expert en aquests afers, tot això que vos dic ve a compte d'allò que heu volgut fer amb les instal·lacions de l'antic Escorxador Municipal. No hi ha cap dubte que, en aquest assumpte, vos heu mantingut ben fort. En cap moment se vos ha vist flaquejar. Sempre vos heu mostrat ben decidit a dur endavant el vostre projecte de convertir-ne el recinte en un Gran Centre Comercial. I es veu que ja sou a punt de veure'l acabat (hom diu que heu dit que estarà llest l'any que ve! Vull pensar que, si és ver que ho deis, no és ver que ho creis...!)

Però, en fi, allò que jo vos vull dir ara és que em sap molt de greu

que, com a mínim, no hàgiu volgut dedicar el mateix esforç a dotar Ciutat del Gran Centre Cultural que es mereix, per molts de motius. Soleu dir que no hi ha suficients recursos per fer-lo i que l'Ajuntament no disposa dels mitjans econòmics que hi fan falta. Vull creure que deis ver i que les coses són com les pintau. Però no puc deixar de manifestar-vos el meu desacord.

Supòs que podeu reconèixer amb mi que, amb l'assumpte de l'Antic Escorxador, com a mínim, heu aconseguit afavorir determinades empreses foranes perquè en puguin fer un bon negoci i durant molt de temps (mig segle!). Clar, això vos permet rentar-vos les mans davant allò que hi succeirà d'aquí a 50 anys. Però crec que això no vos autoritza de cap de les maneres a intentar desdibuixar aquest mal paper que heu fet davant la història de la nostra Ciutat, tot al·ludint una vegada i una altra a la bona imatge d'una Palma dotada de

serveis públics culturals a la nostra barriada. I això no és ver.

Els veïnats del Camp Rodó podem ser curts de mitjans, però no creim esser tan curts de gambals que, en aquestes altures del segle XX, ignorem fer els nostres números: 1000 metres quadrats de zona «cívico-cultural indeterminada» són una vertadera misèria, si els comparam amb els restants 22.000 metres quadrats de «zona comercial ben definida» que hi són al voltant, incloent-les en el recinte de l'Antic Escorxador (tota una illeta força gran!). No en parlem, si pensam en els 6.000 metres quadrats de propietat municipal, construïts fa més de vint anys dues passes més enllà, dalt del mercat del carrer Cotlliure, i que a hores d'ara mai no han estat ocupats, es van derruint amb el pas del temps i vos no heu volgut que es convertissin en centre cultural, tal com vos continua demanant l'Associació de Veïnats). A això no se li pot dir que sigui ex-

pressió de la voluntat municipal de «fer cultura» al nostre barri; més tost s'ha de dir que interessa moltíssim més «fer duros» al nostre barri densament poblat. Però bé, vós continuareu dient que la barriada del Camp Rodó en surt beneficiada; mentre que nosaltres, en haver de constatar el contrari, ja no tindrem ocasió de poder retreure-vos res, perquè suposam que ja no vos trobareu allà on sou ara. I ja l'haureu feta!

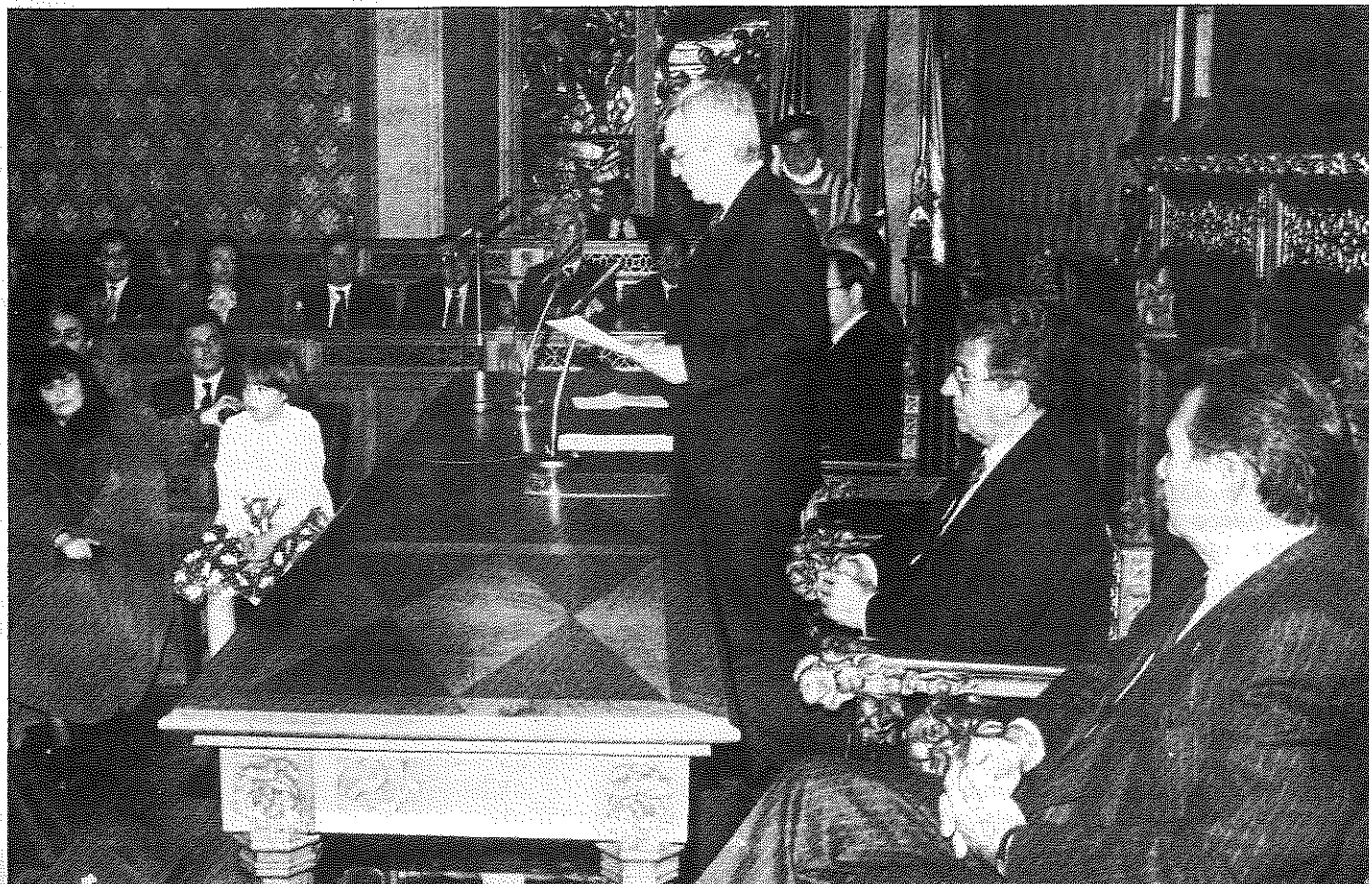
Què més voleu que vos digui? Per acabar, només hi vull afegir una cosa. Cada dia som més els ciutadans i les ciutadanes que ja estam

farts d'aquesta espècie de polítics mercaders que, dissortadament, van proliferant com a bolets a la nostra illa: polítics mercaders dedicats a vendre la nostra terra al miserable preu baix d'una millor situació econòmica de les butxaques d'uns pocs acostats seus. Vull dir-vos, senyor batle de Ciutat, que voldríem veure resorgir i multiplicar-se amb escreix una altra casta de polítics —estic segur que n'hi ha i que n'hi haurà sempre— més oberts a una valoració humanista de la vida

social, més preocupats pel benestar social del conjunt de la població, més sensibles a les mancances dels grups socials manco afavorits, més atents a les propostes que emergeixen des de baix, manco fermats als designis capritxosos de la gent que té duros i, a l'interior de les institucions oficials que esdevenen ineficaces en aquest sentit, més disposats a transformar-les que no a mantenir-hi el prestigi i l'hegemonia personals.

Això és tot, per avui.

Cecili Buele i Ramis

Estam celebrant el Dia de les Illes Balears i bo serà que reflexionem públicament sobre el tema. Som conscients que el futur bàsicament dependrà de les iniciatives i actuacions que s'emprenguin actualment, així com de la participació ciutadana i de la sensibilitat social envers als temes entorn al nostre autogovern.

En el meu mode d'entendre, existeixen sis grans qüestions a les que haurien de respondre tot un conjunt d'institucions i col·lectius ciutadans:

1.- Què hem de fer amb l'actual autonomia? Hem d'aconseguir un autogovern suficient dotat de veritable poder polític, legislatiu i financer o hem de seguir com fins ara, amb una capacitat de gestió tutelada i parcial?

2.- Hem de seguir amb l'actual model de creixement que continua depredant el medi natural o hem de fixar com a objectiu bàsic i prioritari la salvaguarda dels recursos naturals limitats que ens queden?

3.- Hem de continuar amb una xarxa de serveis socials desferrat, insuficients i burocratitzats o hem d'abordar, d'una vegada per totes, les vies possibles de solució de la marginació social en totes les seves formes, i hem d'exercir veritablement una política de solidaritat social? El «Tercer Món» a les Illes Balears existeix i no és suficient el que es fa

El dia de les Illes Balears

des de les institucions públiques, ni tan sols per tranquil·litzar consciències.

4.- La llengua, la cultura i la identitat pròpies dels illencs avançaran cap a la seva definitiva normalització social o, per contra, s'incrementarà la seva tendència actual cap a la minorització i la marginalitat?

5.- Ja s'ha produït la integració a les institucions europees però, i els efectes de l'Acta Unica Europea que a partir de

l'any 1993 entrarà en vigència, quins seran? De quin signe seran les repercussions i les conseqüències que aquesta integració produirà sobre la societat, l'economia i la identificació cultural del nostre poble? Quines són les alternatives, les passes a donar, per tal de garantir una integració europea eficaç i personalitat pròpia?

6.- I el problema de les migracions, quines han estat les tasques d'integració que s'han fet fins ara respecte als immigrants? I la que es fa actualment? Es té previst i s'és conscient de la mà d'obra qualificada que està arribant i que arribarà d'acord amb la nova situació econòmica i política? S'és conscient dels immigrants de baixa qualificació professional que arriben?

Respecte a aquestes qüestions n'hem parlat parcialment tot un conjunt de vegades. Globalment ho fem amb una certa insistència a partir del 5è. aniversari de l'aprovació de l'Estatut d'Autonomia, és a dir, des de 1988. Suposam que a hores d'ara el debat social que propugnàvem ja es deu haver produït a tot un conjunt d'institucions. En cas contrari, encara hi són a temps. Però, volem recalcar la urgència d'aquest debat social.

Positives i significatives són i han estat les aportacions de tot un conjunt de col·lectius que demanen reflexió i la in-

trodueixen. Però, en general observam que es defuig del camí de cercar alternatives de futur a partir de la feina quotidiana i d'intentar resoldre els problemes que dia a dia trobam a la nostra societat.

Desitjariem que aquests set anys d'Estatut d'Autonomia almenys servis-sin per assenyalar reptes de futur i autocrítiques.

Pel que fa a la Reforma del nostre Estatut d'Autonomia, a la fi s'han acabat les tasques parlamentàries de la Ponència. Els tràmits encara seran llargs i haurérem de vèncer dificultats tant a les Illes Balears com a Madrid. El que és clar és que el nostre fet diferencial no es vol reconèixer després d'observar com el procés autonòmic de l'Estat és en base a reconeixements específics de les nacionalitats basca, catalana, gallega, canària, i amples especificitats en els estatuts valencià i andalús.

Serà possible que el Govern de l'Estat i els que el recolzen ens segueixi negant els nostres drets nacionals? No vull ara reiterar les demandes de reforma ràpida del nostre Estatut d'Autonomia ja prou conegudes des dels inicis de l'Esquerra Nacionalista a Mallorca, i amb les constants propostes institucionals, així

com amb la nostra participació en les mobilitzacions en favor d'un autogovern sòlid i solidari.

En aquest mateix context a què ens referim de l'objectiu immediat d'una bona autonomia, amb competències, finançació i amb bona gestió, hem de relacionar també la defensa del principi del dret a l'autodeterminació del nostre poble. Debat que hem promogut en tota serenitat i amb un esperit constructiu des de la tasca quotidiana, en defensa de l'autogovern. Tal vegada sigui coherent dir que els demòcrates desitjam no renunciar a drets, un d'ells el de l'autodeterminació.

El futur està ple d'ombres, però també hi ha alguna claror a l'horitzó. És la sensibilitat social, la participació ciutadana, concienciació, el que ens anima a seguir lluitant. Desitjariem que no ens enganassin amb el catàleg d'espais naturals a defensar, que la normalització lingüística fos, d'una vegada per totes, una realitat, i que aquestes campanyes que s'anuncien per part de totes les institucions fossin positives. Legislació en tenim i en podem fer; el que cal és actuació en el terreny de l'ordenació territorial, la defensa del patrimoni natural i

cultural, en la normalització lingüística, en la problemàtica social.

Els problemes de cada dia, la vida quotidiana, són el que més me preocupen, ja que moltes vegades un pensa que anam cap enrera, no ja en el terreny de les ideologies, sinó en el terreny dels sis objectius bàsics que anunciàvem al començament de l'article.

Ens temem que davant la gestió que fan distints poders polítics hauríem de seguir participant a mobilitzacions i promovent iniciatives i fent denúncies respecte als problemes que afecten a les classes populars d'aquestes illes.

Haurérem d'encetar nous debats, com és ara el d'injustícies socials, destrucció quotidiana del territori, o la necessitat que tinguem televisió autonòmica en la nostra llengua i que les televisions privades facin desconnexions dels programes estatals, donant continguts de la nostra realitat social i cultural en la nostra llengua.

Que ens serveixi també el commemorar set anys d'autonomia per generar resistències i aconseguir que molts ens engresquem en la il·lusió d'un futur millor.

Sebastià Serra

Aquests dies s'ha celebrat un encontre organitzat per la Societat Arqueològica Lul·liana en relació al nostre patrimoni cultural. Important iniciativa i interessants aportacions. Pens que el camí que ens pot conduir a la defensa del nostre patrimoni cultural i paisatgístic és llarg i ple d'ombres, però es comencen a donar símptomes importants de sensibilitat social.

Complement necessari de les aportacions jurídiques o urbanístiques és també la feina parlamentària concreta. Aquest és el sentit de l'aportació que he presentat en aquest congrés i a partir d'observacions sobre lluites concretes i resultats que per ara no són gaire esperançadors.

A partir del que preveu l'article 10.20 de l'Estatut d'Autonomia de les Illes Balears, especificant com a competència de la Comunitat Autònoma amb potestat legislativa reglamentària i executiva: «Patrimoni Monumental, Cultural, Històric i Paisatgístic d'interès de la Comunitat Autònoma, sense perjudici del que disposi l'article 149.1.8, de la Constitució», les perspectives d'actuació que té el Govern de les Illes Balears en aquesta matèria són molt importants.

Una primera dificultat amb què ens trobam a l'hora de plantejar les actuacions necessàries per un control parlamentari rigorós en defensa del patrimoni cultural ve derivada del propi Estatut d'Autonomia i del Reglament del Parlament de les Illes Balears, ja que assenyalen que els períodes de sessions parlamentaris ordinàries són només de quatre mesos cada any.

Una segona dificultat ve derivada de l'actual legislació de Règim Local, que fa que la coordinació amb les institucions autonòmiques en molts de temes quedi en mans de la «voluntat» dels que dirigeixen les diverses institucions. S'ha donat el cas que certs ajuntaments informen parcialment —o fins i tot no informen— dels seus acords al Govern de les Illes Balears, i constatarem que el nostre Govern no ha tingut gaires iniciatives reals de coordinació i assessorament dels ajuntaments en matèries de tanta importància com en són un exemple els permisos d'obres.

Una tercera dificultat des de l'òptica de la feina parlamentària és la derivada de la composició de les Comissions del Patrimoni Històric-Artístic i de les Comissions Pro-

El patrimoni cultural

vincials d'Urbanisme, amb presència hegemònica dels representants del Govern o dels partits que formen el Govern.

Una quarta dificultat és la rapidesa en les actuacions destructives i la lentitud institucional a l'hora d'estudiar demandes proteccionistes.

Els avanços que detectam els darrers temps són diversos. El primer és el del moviment associatiu en defensa del Patrimoni Cultural. GOB i ARCA estan desvetllant consciències, mobilitzant, donant alternatives i presentant denúncies.

El segon avanç és la creixent sensibilitat ciutadana. En aquest sentit hem de recalcar el paper dels mitjans de comunicació i de diverses entitats. La convocatòria d'aquest

Congrés organitzat per la Societat Arqueològica Lul·liana n'és un exemple.

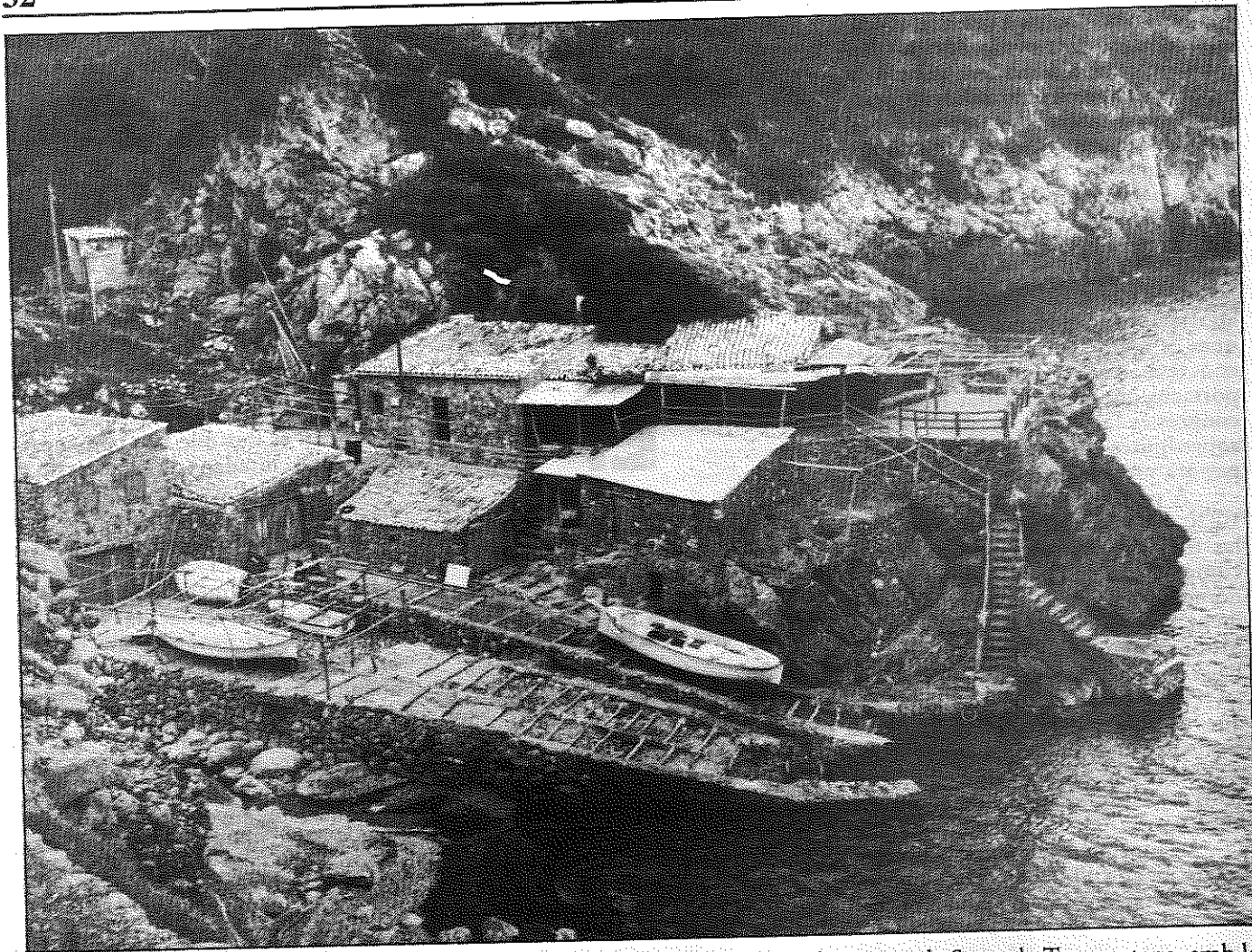
El tercer avanç que detectam és la creixent sensibilitat per part de la judicatura quan hi ha hagut denúncies. Els èxits encara són pocs però significatius i esperançadors. El fet inadmissible és haver d'arribar als jutjats per la defensa del Patrimoni. La recent sentència en relació al camí de Llucalcari i els seus voltants n'és un exemple. La sentència favorable a l'acció judicial empresa pel GOB és esperançadora.

El quart avanç, si bé aquest molt incipient, és l'ús que han començat a fer alguns ciutadans de la comissió de Peticions del Parlament per tal que els organismes responsables (Ajuntaments, Comunitat Autònoma, Administració de l'Estat, Consells Insulars...) siguin més rigorosos. Si bé el resultat de les actuacions de la Comissió de Peticions fins ara no han tingut gaires resultats, estam davant una nova perspectiva. En el moment que estiguin aprovades definitivament i en funcionament la Llei de Síndic de Greuges de les Illes Balears i la d'iniciativa Legislativa Popular, fets que esperam que es produeixin dins el 1990, indubtablement el marc institucional i la participació ciutadana es veuran reforçats.

Un aspecte que pot esser novetós i esperançador els seus resultats és el que fa referència a una resposta donada per la Conselleria de Cultura a la següent pregunta formulada per l'autor d'aquesta comunicació dia 9 de juny del 1989: «Davant els recents atemptats contra el Patrimoni Històric de les Illes Balears, i després d'observar la necessitat d'uns bons serveis d'inspecció del Patrimoni, ¿pensa la Conselleria de Cultura remodelar els actuals serveis d'inspecció del Patrimoni?».

La resposta publicada al Butlletí Oficial del Parlament de les Illes Balears núm. 61, de 18 de setembre 1989 d'actuació: «La Conselleria de Cultura no té previst de manera immediata la remodelació dels actuals serveis d'inspecció del Patrimoni. Els responsables d'aquesta Conselleria consideram que la tasca que du a terme la Inspecció és satisfactòria i compleix amb escreix la comesa que se li encarrega, a més de les accions que realitza de «motu» propi.

«Una de les mesures que se consideren més positives en ordre de la salvaguarda del Patrimoni Històric

de Mallorca és la posada en marxa d'una campanya d'informació adoptant les mesures adients per evitar els deteriorament, pèrdua o destrucció del Patrimoni Històric».

A hores d'ara es tractarà d'esbrinar aquestes afirmacions i exigir-ne el seu estricte compliment.

Fet aquest conjunt d'observacions a partir de la pràctica parlamentària, bo serà que a tall d'exemple comentem alguns dels problemes i polèmiques que han existit durant 1989.

Freqüentment la lluita proteccionista ha estat una combinació de denúncies d'entitats, bàsicament el GOB i ARCA, grups de ciutadans, important ressò en els mitjans de comunicació, debats parlamentaris o institucionals i denúncies davant els jutjats.

Els resultats de lluites, com l'intent que no es destruís l'Hostal de l'Arxiduc a Ciutat, han estat negatius. L'Ajuntament de Palma, la Comissió Provincial d'Urbanisme i la Comissió del Patrimoni no evitaren

la demolició, igual que en el cas de Ca n'Alzamora. Hem de recalcar que la Comissió Provincial d'Urbanisme i la Presidència del Govern de les Illes Balears no contestaren el Recurs d'Alçada presentat davant l'autorització de demolició.

La lluita duita endavant —bàsicament pel GOB— en relació a Llulcari ha estat victoriosa per la sentència recent dels Tribunals, si més no la lluita institucional davant l'ajuntament de Deià, el Govern de les Illes Balears i la Delegació de Govern de l'Estat havia estat infructuosa. Curiosament volem destacar que els costos judicials, en aquest cas, són a càrrec del GOB, fet que hem de qualificar d'insòlit. Esperem que es restitueixi per part dels responsables el mal que s'ha fet a Llulcari, complint correctament la sentència.

Les lluites en relació a Cala Estellencs no tenen expectatives positives. L'ajuntament, la Conselleria d'Obres Públiques, Consell Insular, Conselleria de Cultura, no han aturat un projecte que destrueix parcial-

ment la Serra de Tramuntana, amb la complicitat del Govern de l'Estat.

El cas de Muro és el de mai acabar. Les denúncies davant la destrucció del clos urbà de Muro —declarat Conjunt Històric-Artístic pel Decret del 2.12.1974— són constants. La destrucció de la Posada de Son Perot, de les Cases de Ses Senyores de Son Font i altres elements de l'arquitectura popular i de l'estructura urbana de Muro.

En aquests casos un dels problemes bàsics és que les demolicions han estat tan ràpides que les possibles actuacions proteccionistes de la Comissió del Patrimoni o dels Jutjats es donen o es poden donar quan el mal ja s'ha fet. Els Jutjats tendran les carreres paraules a partir de les actuacions empreses per ARCA i la Conselleria de Cultura a partir de les resolucions de la Comissió del Patrimoni, després dels debats parlamentaris.

Sebastià Serra i Busquets

Quasi qualsevol illenc de nivell cultural mig ha sentit parlar alguna vegada del *Myotragus balearicus*, un bòvid quaternari endèmic de Mallorca i Menorca, descobert a principis de segle. Si n'ha vist alguna vegada els restes —prou abundants, per cert— no ha estat a cap institució mallorquina: resulta escandalós, però cert: n'hi ha esquelets muntats al Museu d'Història Natural de Londres (segurament, el més visitat per mallorquins entre els que esmentam), a Sabadell i a un petit museu de Deià sufragat per la National Geographic Society, on els rètols estan en anglès. Aquest no és un cas aïllat. Els exemples a nivell paleontològic, botànic i zoològic són repetits.

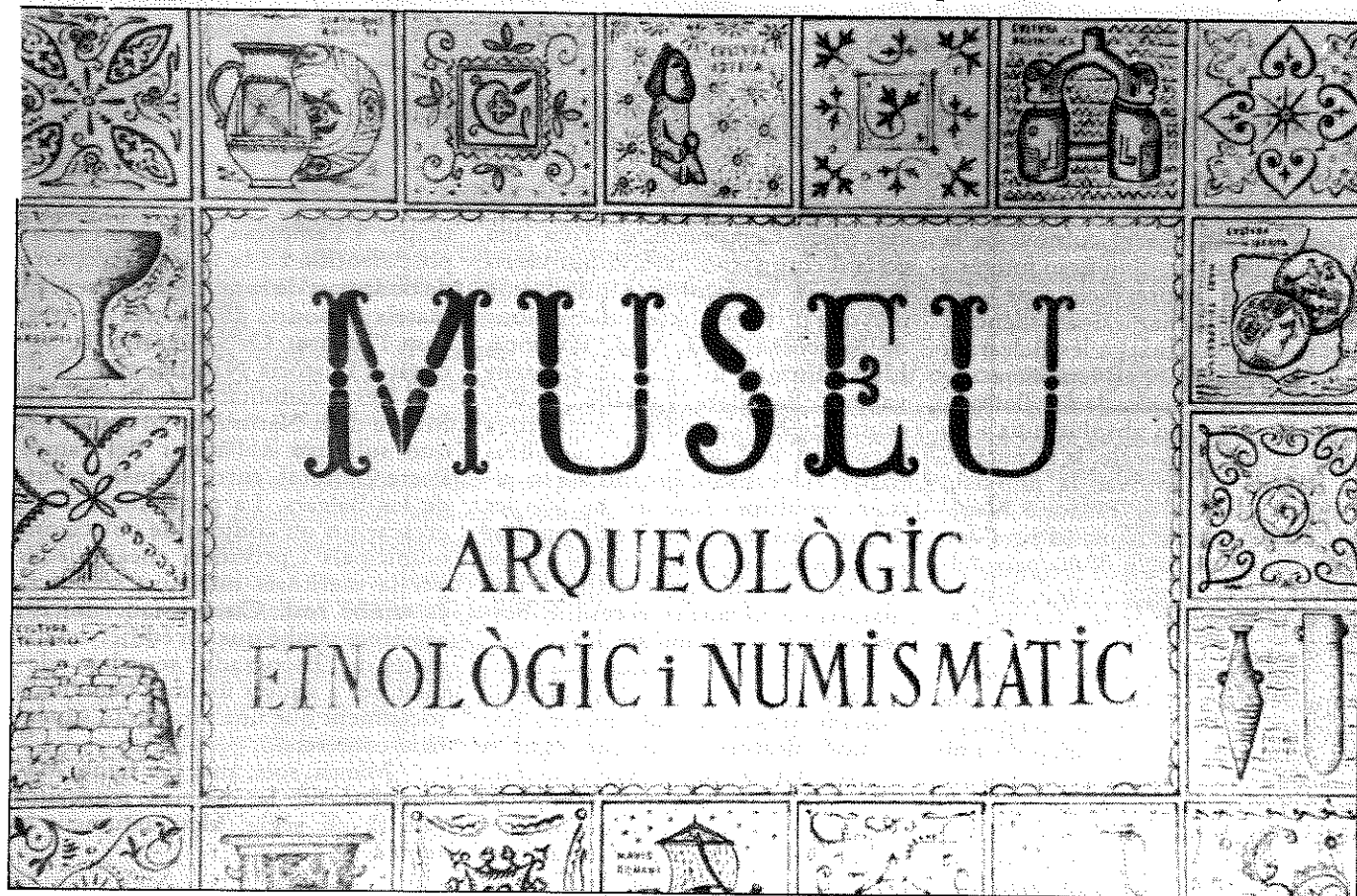
No és, però, l'únic caire a destacar en relació a una possible institució museística de la natura illenca. A les Balears hem tengut la fortuna de comptar amb naturalistes de gran prestigi i tasca meritòria des de fa molts d'anys. Des de Barceló i Combis, en la segona meitat del XIX, a l'actual empena dels biòlegs que gradua la nostra Universitat, han treballat a les illes dotzenes de persones vinculades per naixença o treball

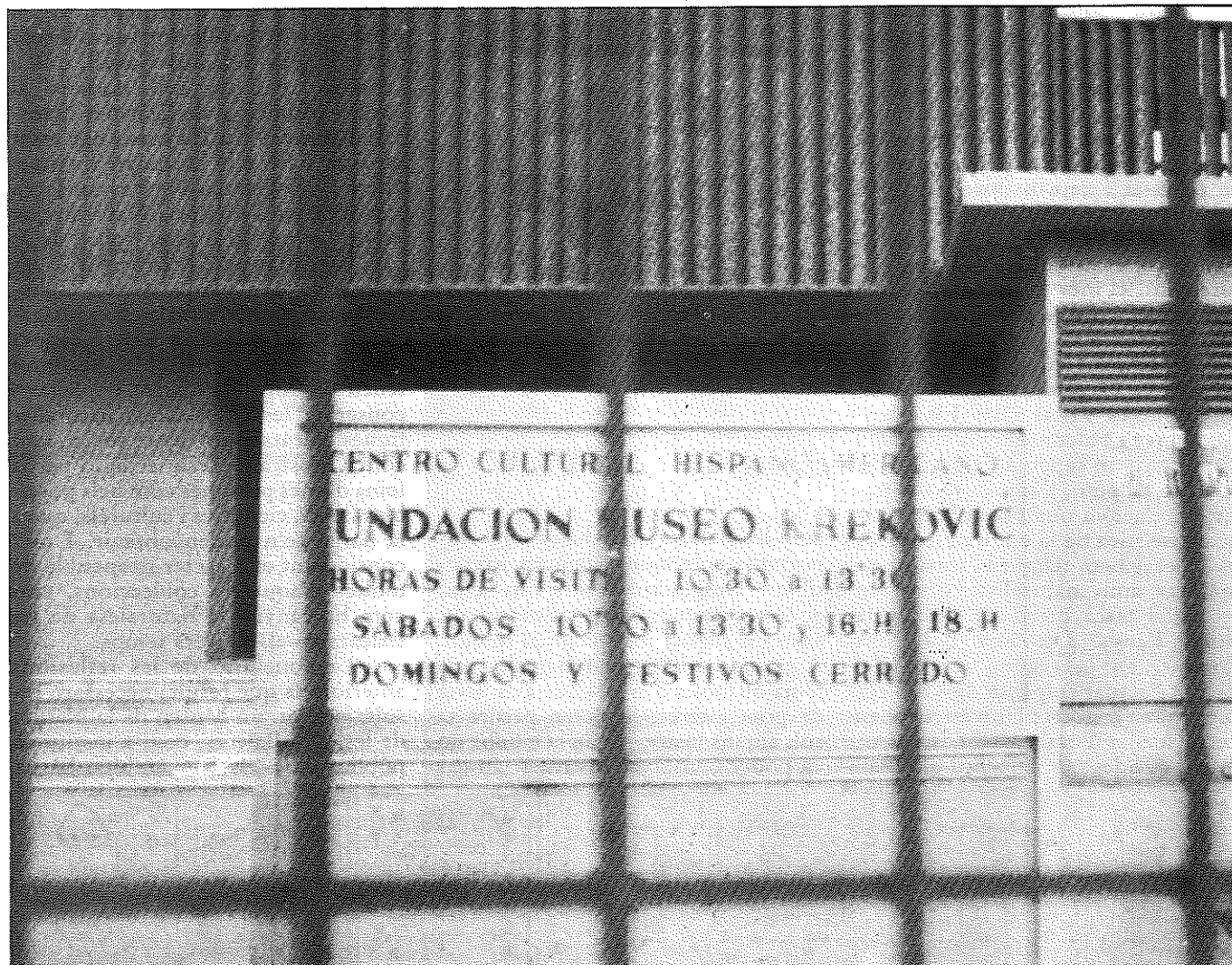
El Museu de la natura balear

amb les Balears i que han reunit importants col·leccions, algunes irrepetibles. Desgraciadament, fins avui, aquestes tasques han estat personals, amb un suport institucional mínim. Així, els herbaris de Barceló, una feina de molts d'anys i que avui seria de gran interès, es varen perdre fa sols alguns lustres, quan la família no va poder conservar-los més. Un cas

recent, igualment lamentable, fou la pèrdua per a les illes de la col·lecció malacològica de Lluís Gasull, que a la mort d'aquest fou tramesa al Museu Municipal de Ciències Naturals de Barcelona. Els casos han estat repetits, però n'hi ha encara a evitar: l'herbari de Garcías Font es conserva a la Societat d'Història Natural, que ha de fer un esforç per sobre de la seva capacitat per a manternir-lo; les col·leccions de Cuerda, Bauzá, Galiana, Sacarés i tants d'altres estan garantides en vida dels seus creadors (que tots vegem llarga!), però no tenen un futur assegurat. Aplegar i conservar les col·leccions naturalístiques balears és un deure social, tant com a mostra de reconeixença per la feina d'unes persones com pels possibles fruits, científics i culturals, que a la llarga se'n poden obtenir. I més considerant el caràcter irrepetible de moltes d'aquestes col·leccions, tant com ha canviat la naturalesa de les Balears en els darrers temps.

La conclusió de les reflexions anteriors és que resulta necessari, resulta urgent, un Museu de la Natura de les Illes Balears, com a institució pública amb els tres àmbits, bàsics

d'actuació: divulgació cultural de la nostra naturalesa, d'un gran interès i originalitat; conservació de les col·leccions dels naturalistes illencs o dels treballs efectuats a les Balears; i investigació activa dels fenòmens naturals més rellevants de les Balears. Aquesta no és, en absolut, una idea nova: fa més d'un segle, la Diputació de Balears va aprovar la impulsó d'una «Gabinete de Historia Natural» i d'un Jardí Botànic (d'aquí deu venir la denominació d'una part dels jardins de la Misericòrdia), però el desenvolupament de la idea va fracassar.

Avui resulta més modern parlar de museus de la ciència i deixar anar aquestes coses «decimonòniques». Per desgràcia, això no concorda amb la realitat, que a nivell cultural no passa de devuitesca, ja que les idees del XIX segueixen pendents. No és amb deutes culturals tan greus com arribarem al vint-i-ú amb dignitat!

S'ha fet alguna cosa, de llavon-

ces ençà? Certament, sí. Tota una colla d'entusiastes naturalistes varen promoure actuacions a nivell poc més que privat: hi ha hagut embrions de museus a Artà, Maó, Pollença, Lluc i distintes institucions d'ensenyament (Seminari, La Salle,...). Recentment, hi ha a Sóller una iniciativa exemplar, amb ambicions que ultrapassin el localisme que fins ara ha returat les altres. Però de fet, són les institucions les que han d'impulsar un projecte que pugui ser útil a totes les Balears, que pugui arribar a una majoria de ciutadans, accessible, descentralitzat i aglutinador.

No és possible pensar que la solució estigui a una institució privada i diletant, subjecte a subvencions poc o molt aleatòries. Ni que sigui la Universitat la que solventi aquesta demanda social, ja que el seu paper és un altre i els seus condicionants acadèmics no són compatibles amb la tasca museística estricta. Això no vol dir que la Universitat no hagi de par-

ticipar a l'empresa, però com a suport científic i a la vegada receptora de bona part de la tasca del Museu. El mateix es podria dir d'altres centres, com l'Institut Oceanogràfic, la Societat d'Història Natural, etc.

Les possibilitats, ara, hi són: Un Museu de la Natura fou proposat pel que subscriu a l'àmbit del famós Pacte Cultural, entre les institucions de les Balears. La possibilitat d'engrescar tot un conjunt de col·leccions municipals i privades, encapçalades per la meritòria iniciativa sollerica, és també real. Circumstancialment, apuntem també que un edifici del caràcter de l'Escorxador seria ben adequat per a aquest ús, més beneficiós socialment que una nova gran superfície comercial...

Manca, sols, anar per feina. Malauradament, la mateixa mancança que fa un segle: algú assumeix el repte?

Joan Mayol

FULL INFORMATIU

Des dels inicis d'aquest any, tots els mesos apareix publicat un «Full Informatiu», com a suplement de «Mallorca Socialista». L'objectiu és clar: oferir una informació, més o manco recent, sobre notícies, qüestions, indrets o institucions il·lenques, que, per un motiu o un altre han destacat dins del panorama polític actual.

Està previst continuar amb aquest ritme d'informació fins a finals d'any. Per a una millor utilització d'aquest Full Informatiu, ha semblat oportú oferir una eina amb la qual poder copsar millor, cada tres mesos —a cada publicació de «Mallorca Socialista»— tot allò que hi ha anat apareixent publicat.

S'hi fa un recull de la temàtica tractada, dels indrets que hi han aparegut, de les entitats i grups que hi han estat citats, de les activitats que s'hi han anunciat, i dels autors que hi han remès escrits i hi han estat publicats. Tot això, amb la indicació de quin és el número del Full on es recull el que s'esmenta.

Comptam que pot resultar profitós per a la gent que ho llegeixi.

Temàtica tractada

Absències del Conseller Gilet en els Consells de Govern - Núm. 2
Aigües brutes al torrent de Vilafranca - Núm. 1
Ajornament de la compra de Mondragó - Núm. 3
Ajuts al Tercer Món - Núm. 1
S'Algar i Sa Punta (Felanitx) - Núm. 2
Al·lotjaments turístics - Núm. 2
L'Arxipèlag de Cabrera - Núm. 2
Associació de Veïnats a Sant Llorenç - Núm. 1
Associacions de Veïnats i Urbanisme - Núm. 2
L'Autodeterminació - Núms. 1, 2
Badia de Palma - Núm. 1
Cabrera, Núms. 1, 3
Capocorb (Llucmajor) - Núm. 1
Es Carnatge - Núm. 2
Es Carnatge: un indret amb importants valors naturals i científics - Núm. 3
Català per a adults - Núm. 1
Cens de població - Núm. 2
Central tèrmica a S'Estateira - Núm. 3
Centrals nuclears a Catalunya - Núm. 1
Centre de Documentació Europea - Núm. 2
Congrés del Partit Socialista de Menorca - Núm. 2
El Conseller Gilet: Cala Barca, S.A., Inversiones del Este - Núm. 3
Convenis amb centres d'atenció als menors - Núm. 3
Dret civil de les Illes Balears - Núm. 3
Ecologia - Núm. 1
Eleccions gallegues - Núm. 1
Emissores de FM - Núm. 1
Esquerra dels Pobles en el Parlament Europeu - Núm. 2
Estudi de l'evolució electoral a les Illes - Núm. 2
Etiqueta verda - Núm. 1
Expedients en català - Núm. 1
Fracàs escolar i reforma del sistema educatiu - Núm. 3

L'impost ecològic - Núm. 1
L'independentisme - Núm. 1
Joves d'Esquerra Nacionalista - Núm. 1
Sa Marina de Llucmajor - Núms. 1, 2
Mondragó - Núm. 1
Un altre partit nacionalista illenc? - Núm. 1
Patrimoni històric-artístic - Núms. 2, 3
Pedrerres il·legals - Núm. 1
La Platja de Sa Coma i la seva explotació - Núm. 3

Política ferial del Govern Balear - Núm. 2
Portocolom (Felanitx) - Núm. 1
Premsa Forana - Núm. 1
Pressuposts 1990 - Núm. 1
Problemàtica dels menors - Núm. 2
Projectes no realitzats a Pollença - Núm. 1
Reforma de l'Estatut d'Autonomia - Núms. 2, 3
Residència Ramon Llull - Núm. 1
Residències geriàtriques - Núms. 2, 3
Restaurant Can Prunes - Núm. 1
Seminari Diocesà, residència de gent major - Núm. 2
Subvencions a Cooperatives d'Ensenyament - Núm. 1
Televisions locals - Núm. 1
Toxicomanies - Núm. 2
Turisme - Núm. 1
TV7 de Lloseta - Núm. 1
TVV - Núm. 1
Urbanització a Montblanc (Maria de la Salut) - Núm. 1
Urbanitzacions a Felanitx - Núm. 1
La Veu de Mallorca - Núm. 1
Venda de drogues a vivendes de l'IBAVI - Núm. 3
Xorics i falcons a Els Llombards - Núm. 1

Indrets apareguts

Barcelona: Residència Ramon Llull - Núm. 1
Cabrera: Parc Nacional - Núms. 1, 3
Campanet: 3a Eixida del PSM - Núm. 2
Ciutat: Badia de Palma - Núm. 1
Camp Rodó - Núm. 3
Can Pastilla (Es Carnatge) - Núm. 3
Polígon de Llevant - Núms. 2, 3
Restaurant Can Prunes - Núm. 1
Felanitx: S'Algar i Sa Punta - Núm. 2
Portocolom - Núm. 1
IV Eixida del PSM - Núm. 3
Urbanitzacions - Núms. 1, 3
Llucmajor: Capocorb - Núm. 1
S'Estateira - Núm. 3
Sa Marina - Núms. 1, 2
Lloseta: TV7 - Núm. 1
Maria de la Salut: Urbanització a Montblanc - Núm. 1
Menorca: Congrés del PSM - Núm. 2
Pollença: Projectes no realitzats - Núm. 1

Santanyí: Els Llombards - Núm. 1
Mondragó - Núms. 1, 3
Sant Llorenç: Nova Associació de Veïnats - Núm. 1
Platja de Sa Coma
Santa Maria: Eixida del PSM - Núm. 1
Sineu: 2a Eixida del PSM - Núm. 1
Vilafranca: Aigües brutes al torrent - Núm. 1

Entitats i grups citats

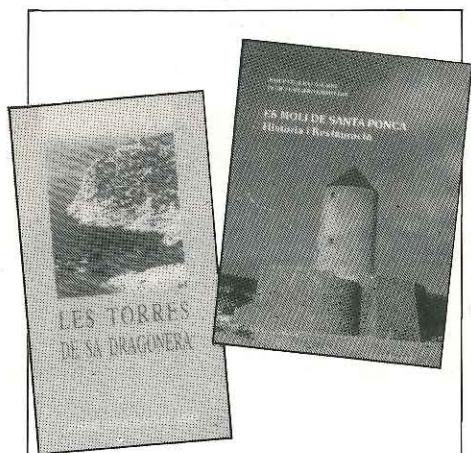
Associació de Veïnats a Sant Llorenç - Núm. 1
Catalunya Lliure - Núm. 1
Centres d'Atenció als Menors - Núm. 3
Comissió Executiva del PSM-EN - Núm. 2
Cooperatives d'Ensenyament - Núm. 1
Esquerra dels Pobles - Núm. 2
Federació de l'Esquerra Nacionalista de les Illes - Núm. 2
Federació de Televisions Locals - Núm. 1
Fundació Emili Darder - Núm. 3
G.O.B. - Núm. 2
Joves d'Esquerra Nacionalista - Núm. 1
O.C.B. - Núms. 1, 2
Partits Nacionalistes i d'esquerres - Núm. 2
Premsa Forana - Núm. 1
La societat «Volor» - Núm. 2

Activitats anunciades

Acte públic per l'autodeterminació
Assemblea General de militants del PSM - Núm. 1
Subscripcions a «Mallorca Socialista» - Núm. 2
X Congrés del PSM-EN - Núm. 1
Diada Nacional de Mallorca - Núm. 1
Cançons per Cabrera, al Teatre Principal - Núm. 3
Eixides del PSM - Núms. 1, 2, 3
Festa de l'Estendard - Núm. 1
Premis 31 de desembre de l'OCB - Núm. 1
Presentació del llibre «Parc Nacional, ja» - Núm. 3

Autors d'escrits publicats

Gabriel Bauzá: Sa Marina de Llucmajor - Núm. 2
Joan Bauzá: AA.VV. i urbanisme - Núm. 2
Antoni Marimon: Per l'autodeterminació - Núm. 2
Antoni Llabrés: Es Carnatge - Núm. 3
Joan Mayol: Capocorb i Mondragó - Núm. 1
Mateu Morro: Informacions diverses - Núm. 3
Antoni Sansó: La Platja de Sa Coma - Núm. 3
Sebastià Serra: Ajornament compra de Mondragó - Núm. 3
Central tèrmica a S'Estateira - Núm. 3
Dret civil de les Illes Balears - Núm. 3

Notícies bibliogràfiques

Dia 26 de gener el conegut historiador Josep Segura i Salado, autor ja de setze monogràfics i alguns centenars d'articles sobre nostre passat, presentà a la sala bona del Palau del Consell de Mallorca, editor del seu penúltim treball, el llibre *Les Torres de Sa Dragonera*, pulcrament imprès a Gràfiques Miramar.

Però no és limita a parlar de la torre de Na Pòpia i de la del Cap de Llebeig, sinó que a una extensa introducció tracta tots els aspectes històrics de l'illot, des de temps de Jaume I als actuals sense oblidar la lluita dels ecologistes i nacionalistes per a preservar-lo de la urbanització.

I dèiem que és el seu penúltim treball perquè dia 17 de febrer presentà la que per ara és la seva darrera obra, feta en col·laboració amb l'arquitecte Pedro Carrero Saralegui, és a dir: *Es molí de Santa Ponça. Història i Restauració*.

En aquest altre llibre, profusament il·lustrat amb fotografies i dibuixos, a l'igual que el que acabam de comentar ens parla no tan sols del conegut i destacat molí de vent de Santa Ponça, sinó també d'un més antic que existí a les cases, mogut per tracció animal, dels altres molins de Calvià, tant els de vent com els moguts per una corrent d'aigua i, sobretot, de la possessió Santa Ponça i la seva gegantina torre de defensa, puix no debades aquesta explotació agrària midava 3,904 quarterades (4.360 Ha.).

Del treball se n'han fet dues edicions. La principal en català i la secundària, sense fotografies ni dibuixos i amb la lletra més petita, en castellà.

Sabem que l'autor actualment és a l'espera de la publicació de dues comunicacions que el 1989 presentà a sengles congressos d'àmbit estatal i que treballa per aconseguir el patronatge per a editar nous estudis històrics.

La tassa de ferro

«El tazón de hierro», escrit per Fèlix Novales, i publicat per Editorial Crítica, és una espècie de memòria personal d'un jove activista del PCE(r) i dels GRAPO. Es impressionant el viatge d'aquest jove, Novales, des de la seva infància de nin immigrant a Basauri, i dels moviments polítics de principis del 70, fins arribar a funcionar com a comando dels GRAPO, en una frenètica activitat en la qual l'assassinat hi és una norma elemental i quotidiana.

En Fèlix Novales revela tot l'entramat ideològic que sustenta l'organització. Hi ha una referència molt expressiva a la posició espanyolista del grup, que considera el moviment nacionalista basc com a divisor de

la unitat proletària, propi de petits burgesos radicalitzats.

Però el que és més interessant és l'anàlisi del que significa la «desconnexió de la realitat», dins un món falsificat, en el qual l'organització controla i rapta la capacitat crítica dels seus membres. Els que hem militat dins organitzacions centralitzades, encara que a un nivell d'irrealitat molt diferent, entenem tot d'una els mecanismes ideològics i psíquics que fan possible el fanatisme.

El llibre és interessant com una aportació concreta, autobiogràfica, contra la misèria totalitària, contra la intolerància i a favor de la llibertat.

Cal esmentar també el dur retrat de la vida carcelària, de les tortures, de la crueltat feta norma, i de tot el món degradat que envoltava i envolta els reclusos.

Mateu Morro

Camí de sirga

El camí de sirga és el camí, ran del riu Ebre, on els homes remolcaven a braó els llauts, i més tard ho feren les bústies. La novel·la és fonamentalment una narració èpica, un llibre d'història, entre el realisme màgic sudamericà i el realisme històric, a l'estil d'algunes novel·les prossistes mallorquines dels 70 (Gabriel Janer Manila, Baltasar Porcel...). L'autor hi retrata tot un llarg període de la vida de Mequinensa, més o menys com una bona història oral ho podria fer.

Es tracta d'una novel·la ben feta, que sap aconseguir un ambient i guanyar-se el lector de bon començament. La visió «historicista» de l'autor fa que, com en un manual brechtia, se'ns donin les grans referències, els grans moments, profusament documentats: el segle XIX amb el tràfic amb les Antilles, els orígens de la riquesa dels senyors, les guerres carlines, el setge de la Guerra del Francès; el segle XX amb l'expansió econòmica de la conca l'any 14, la dictadura, els inicis del moviment obrer, la proclamació de la segona República, el 18 de juliol, a la postguerra, la presència del maquis, etc.

A més de la seqüència cronològica hi ha una radiografia en profunditat de la societat. Els protagonistes de bon de veres són els senyors i els navegants. Fora cap mena de dubte l'activitat més característica de la vila fluvial. Els senyors, tancats dins la seva supremacia econòmica i política, orgullosos, i amb un rabiut instint de classe. Hi ha un gran personatge que és Carlota de Torres i Camps, però amb una munió d'altres personatges que representen les actituds més diverses. Els navegants: patrons, peons..., són l'exemplificació humana de la personalitat de la vila, la mort de la qual va lligada a la mort dels vaixells.

En un segon pla hi ha els miners, i encara més tapats hi ha els pagesos. Però Jesús Moncada crea tot un món de personatges singulars: madones de bar, meuques i marcolles, apotecaris, artistes senyors, vídues, criades, barquers, serenos, l'anglès, l'alemany, els guàrdies, el terratinent Romaguera i el seu fill, músics... Novel·la, història, llegenda, record, es barregen per a conformar un retrat

que, com un mural, ens va dient el com i el perquè d'una comunitat.

Bona part de la novel·la descriu la supèrbia dels senyors, la seva separació del poble, i el seu elitisme («els senyors mai no eren enterrats en les caixes construïdes pels fusters de la vila»). El moviment vaguistic, l'assassinat del líder obrer, en són un poc la mostra.

La vida vilatana és descrita en els seus trets fonamentals: el món subterrani de les banyes i la «brama» del poble, el carnaval, els cafès i les tertúlies, la política, la beateria i la rivalitat, el món d'un «solatge vilatà vell com els rius». Dins aquest context s'hi cossa el baf humà de Carlota, Honorat del Róm, Nelson..., figures específiques de gent entossudada, aferrada a la seva existència. Per ventura el retrat és massa net, amb un cert component de «mitificació», notable amb la descripció i d'una Mequinensa dividida entre rics i pobres, mesquins i generosos, bons i dolents.

El sexe hi és omnipresent: vídues que es colguen amb els administradors, els senyors aperduats que moren en braços de les bergantes, els senyors que mantenen dones a Lleida, o embarassen vilatanes, o es colguen amb les criades, o es colguen amb senyores deleroses dels favors d'altres que no siguin els seus homes... Potser en aquest retrat també hi hagi un punt d'afectació classista, sobretot si comparem les tèrboles relacions del senyor amb la claredat dels «bons», amb relacions transparents, monògames o polígames.

El llenguatge és més ric del que és usual a la novel·la del Principat, amb la incorporació del lèxic mariner, de mots dialectals i una certa preferència per la genuïnitat. Sorprenen mitja dotzena de castellanismes (post, reprotxe...) i omissions dels pronoms.

La presència de cap a cap de la novel·la de la toponímia de Mequinensa expressa el que és «Camí de Sirga»: una recuperació d'identitat d'una vila negada per les aigües. A la vila nova, les casetes blanques i vermelles, totes iguals, no perdran el ressò d'una història i d'unes persones que forjaren el seu passat.

Mateu Morro

Camí de sirga Jesús Moncada. Ed. de la Magrana: Barcelona, 1988.- (Col. Les ales esteses, 39).